

Buletin lunar
al CNPF – luna
noiembrie, 2014

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Reglementări noi –
prevederi noi

4

BERD prognozează pentru 2015 oprirea creșterii economice în Moldova și a redus prognoza de creștere a PIB-ului țării pentru acest an de la 4% la 0%

Estimarea a fost inclusă în noua evaluare a perspectivelor economice regionale (Regional Economic Prospects), publicată de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Experții BERD menționează că în Moldova, dar și în Armenia, creșterea economică în 2015 se va opri. Există un risc major al recesiunii în aceste țări pe fondul contractiei regionale și a reducerii în 2015 a creșterii PIB în Rusia, care este unul din principalii parteneri comerciali și financiar, precum și principala sursă a transferurilor bănești.

Experții estimează că reducerea prețurilor petrolului va compensa, parțial, evenimentele externe nefavorabile pentru ambele țări, care sunt importatoare nete de hidrocarburi, deși efectul benefic va fi redus. BERD menționează că Moldova și Armenia s-au confruntat cu devalorizarea monedelor naționale la sfârșitul anului 2014. Dinamica nefavorabilă a monedelor naționale din aceste țări poate afecta sectorul real și financiar al economiilor acestora, ținând cont de ritmul rapid de dolarizare a sectorului bancar.

Este de menționat că BERD a redus prognoza de creștere a PIB practic pentru toate țările CSI. În special, în Rusia, experții băncii estimează o reducere a PIB-ului în 2015 de 4,8%,

comparativ cu 0,2% (prognoza din septembrie 2014), în Ucraina – 5%, în loc de 3%. Se estimează o descreștere a economiei și în Belarus – 1,5%, comparativ cu o creștere de 0,5%, anticipată anterior. BERD a redus prognoza de creștere a PIB-ului Armeniei de la 3,5% până la 0%, a Azerbaidjanului – de la 3% la 1,5%, a Kazahstanului – de la 5,1% la 1,5%, a Kirghiziei – de la 4,8% până la 3,2%, a Turkmeneistanului – de la 10 la sută la 9,7%. În același timp, prognoza de creștere a PIB pentru Tadjikistan a fost menținută la nivelul de 4,4%,

pentru Uzbekistan – a fost majorată de la 7,6% până la 7,8%, pentru Georgia – de la 4% până la 4,2%.

Anterior, agenția InfoMarket a comunicat că FMI a prognozat pentru 2015 revenirea la reșterea economică de 3,5%, după încetarea ritmului de creștere economică a Moldovei până la 2% în 2014. În același timp, Banca Mondială prognozează pentru 2015 o creștere a PIB-ului Moldovei cu 3% și estimează că, în următorii doi ani, ritmul de creștere a economiei moldovenești se va accelera, iar creșterea PIB-ului în 2016 și 2017 va fi de 3,5%

și, respectiv, de 5%. Experții BM consideră că, pentru 2014, creșterea economică va fi de 2%.

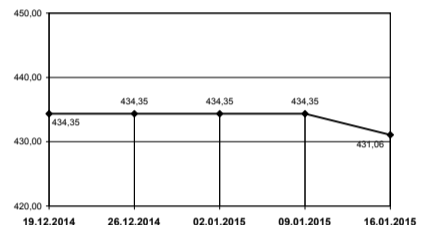
Date finale privind dinamica de creștere a PIB-ului țării pentru anul trecut deocamdată nu sunt. PIB-ul Moldovei a fost, în 9 luni din 2014, de 81 mlrd. 722 mil. lei, în creștere, în expresie reală, cu 4,7% față de aceeași perioadă din 2013.

Anterior, agenția InfoMarket a comunicat că, în 2013, conform datelor actualizate, creșterea PIB-ului Moldovei a fost de 9,4%.

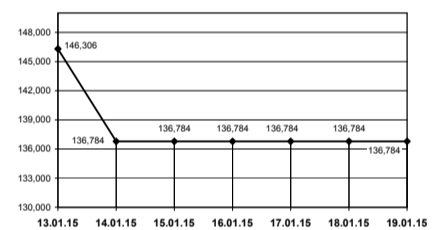
InfoMarket

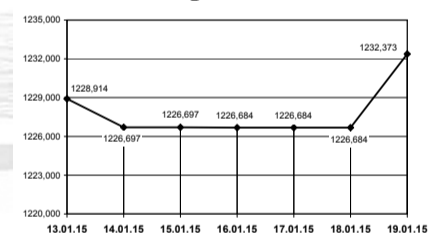
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
21.01.2015

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.2509
EUR	1	19.9809
UAH	1	1.0816
RON	1	4.4315
RUB	1	0.2655

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 12-17 ianuarie 2015 a constituit 73,7 mil. lei. În total la Bursă au fost încheiate 14 tranzacții cu acțiunile ale 8 emitenți.

Pe piața interactivă (Secția de Bază) au fost efectuate 6 tranzacții cu acțiunile BC „Moldova Agroindbank” SA în sumă de 41,7 mil. lei. Prețul de piață al acțiunilor băncii a variat în limitele de 1025-1050 lei per acțiune. Prețul acțiunilor BC „Eurocreditbank” SA a crescut de la 10,20 până la 14 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe în cadrul licitațiilor cu strigare au fost vândute valorile mobiliare ale 3 emitenți în volum de 1,9 mil. lei.

A fost înregistrată oferta publică de achiziționare de către BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA a acțiunilor proprii în număr de 104 434 acțiuni la prețul de 287,26 lei. Valoarea totală a tranzacției a constituit aproape 30 mil. lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.
Bursa de Valori a Moldovei

www.moldse.md

Un pachet de acțiuni al Moldova Agroindbank de 3,85% a fost vândut la Bursa de Valori a Moldovei contra 41,5 mil. lei

Astfel, 40 de mii de acțiuni ale băncii au fost comercializate în cadrul a patru tranzacții la prețul de 1037 de lei pentru o unitate, valoarea nominală a unei acțiuni fiind de 200 de lei. Costul total al operațiunilor a fost de 41,48 mil. lei.

Potrivit participanților la piața bursieră, pachetul de acțiuni al MAIB a fost vândut de Victoriabank, care a cumpărat valorile mobiliare în momentul în care din capitalul Moldova Agroindbank au ieșit acționarii din Slovenia. Informații despre cumpărătorul pachetului MAIB nu au fost făcute publice. Potrivit legislației în vigoare, banca este obligată în termen de 15 zile să publice această informație pe site-ul său.

InfoMarket

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 11 • 2014

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În noiembrie 2014 în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 3 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 7,11 mil. lei (Tabelul nr. 1).

Volumul emisiunilor de acțiuni în noiembrie 2014 s-a majorat, comparativ cu aceeași lună a anului precedent, cu 6,86 mil. lei.

Totodată, volumul emisiunilor suplimentare înregistrează o descreștere de la 398,79 mil. lei în anul 2011 la 7,11 mil. lei în anul 2014 (Diagrama nr. 1).

În ianuarie-noiembrie 2014 au fost realizate 52 de emisiuni de acțiuni în valoare de 1157,56 mil. lei, cu 332,45 mil. lei sau 40,29% mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent (Diagrama nr. 2).

Se constată că, deși numărul emisiunilor de valori mobiliare este în descreștere din anul 2011 până în anul 2014 (Diagrama nr. 3), volumul total al emisiunilor a înregistrat o evoluție neuniformă pe parcursul perioadei 2010-2014 (Diagrama nr. 2).

În perioada de referință, fluxul de investiții străine constituie 778,77 mil. lei sau 67,28% din volumul emisiunilor.

Astfel, volumul investițiilor străine înregistrează o creștere de la 440,83 mil. lei în anul 2013 la 778,77 mil. lei în 2014. Acest fapt se datorează fluxului de investiții din Olanda – 49,96%, Italia – 32,10% și România – 8,33% din volumul investițiilor străine. (Diagrama nr. 4)

PIAȚA SECUNDARĂ

Pe parcursul lunilor ianuarie-noiembrie 2014, pe piața secundară au fost efectuate 3934 de tranzacții cu valori mobiliare în volum de 1283,17 mil. lei, fiind înregistrată o descreștere cu 20,97% comparativ cu volumul tranzacțiilor efectuate în perioada ianuarie-noiembrie 2013. Volumul total al tranzacțiilor atestă o evoluție neuniformă în perioada 2010-2014, iar numărul total al tranzacțiilor înregistrează o descreștere semnificativă de la 5059 de unități în anul 2010 la 3934 de unități în anul 2014 (Tabelul nr. 2).

Evoluția lunară a indicatorilor pieței secundare a valorilor mobiliare în perioada ianuarie-noiembrie 2014 atestă înregistrarea valorii minime de 5,43 mil. lei în luna august și a valorii maxime de 447,31 mil. lei în luna aprilie. Totodată, se observă o creștere semnificativă a numărului tranzacțiilor.

De remarcat că în luna aprilie volumul tranzacțiilor depășește media lunară de 2,7 ori, iar în luna noiembrie a perioadei de referință acest volum este de 1,2 ori mai mare decât media lunară (Diagrama nr. 5).

În luna noiembrie 2014, pe piața secundară a valorilor mobiliare au fost efectuate 493 de tranzacții cu valori mobiliare în volum total de 193,18 mil. lei, fiind înregistrată o descreștere cu 3,72 mil. lei sau cu 1,89% a volumului tranzacțiilor față de aceeași lună a anului precedent (Diagrama nr. 6).

În perioada de referință, CNPF a înregistrat prospectele următoarelor oferte publice ale valorilor mobiliare pe piața secundară:

- oferta publică de procurare pe piața secundară a valorilor mobiliare, inițiată de ofertantul Compania pentru construcții și comerț "Moldagroconstrucția" SA, obiectul căreia îl constituie procurarea a 3785 de acțiuni ordinare nominative, emise de Institutul "Agroindproiect" SA (str. Armenească 55, mun. Chișinău, IDNO 1003600087368), la preț de 140,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 60 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 53/10 din 07.11.2014, Monitorul Oficial nr. 340-343/1591 din 14.11.2014);
- oferta publică de procurare pe piața secundară a valorilor mobiliare, inițiată de ofertantul "Kroniaco Management Limi-

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în noiembrie 2010-2014

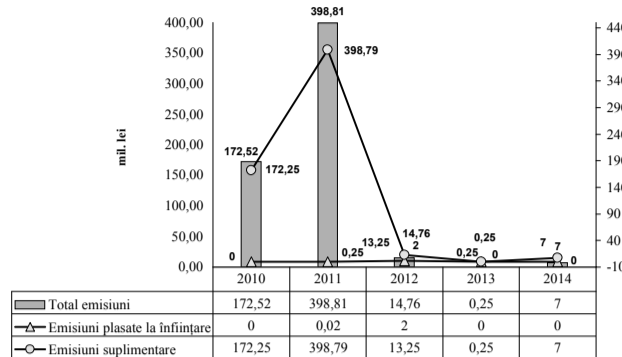

Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-noiembrie 2010-2014

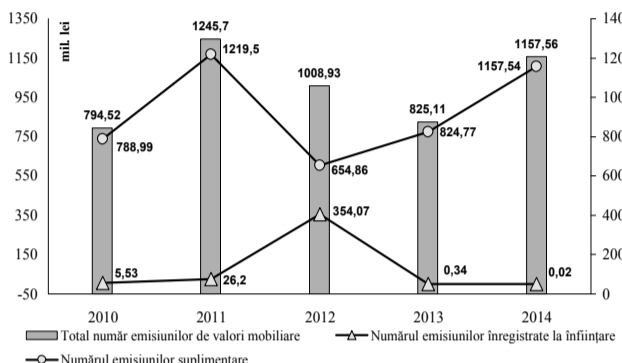

Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare, ianuarie-noiembrie 2010-2014

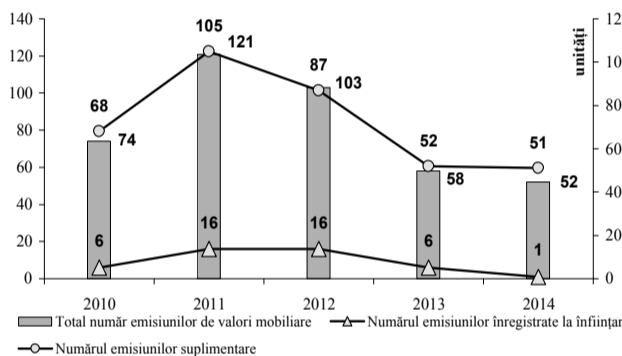
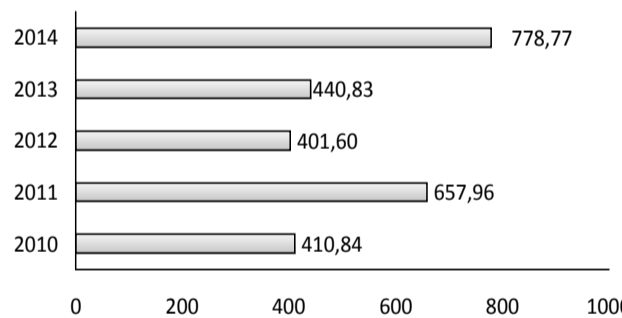

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-noiembrie 2014

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în noiembrie 2014

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivelul de cotare la BVM
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
S.A. „LIMI INTER”	MD14REM1008	40000	400	100	100	-
S.A. „UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI”	MD14B10C1006	6667845	444523	15	15	-
S.A. „M.I.F.”	MD14MIF1008	402838	402838	1	1	-
Total		7110683				

Tabelul nr. 2 Piața secundară, noiembrie 2010-2014

Indicator	2010	2011	2012	2013	2014	2014 față de 2013, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	1986	1543	1491	946	962	1,6913
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	195,17	182,5	535,12	519,4	484,38	-6,742
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	2115	2494	1718	2159	1998	-7,457
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	189,52	1615,5	404,77	725,35	556,48	-23,28
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	4101	4037	3209	3105	2960	-4,67
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	384,69	1798	939,89	1244,75	1040,86	-16,38

Tabelul nr. 3 Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, noiembrie 2014

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de tranzacții, unități	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Prețul de piață al unei acțiuni, lei	Volumul tranzacțiilor, lei	Cota acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise, %	Valoarea nominală	Nivelul de cotare
Tranzacții efectuate în regimul pieței interactive								
BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” SA	MD14AGIB1008	2	73	1019,00	74387,00	0,007	200,00	1
BC „BANCA DE ECONOMII”	MD14BECM1002	1	1	30,00	30,00	0,000	5,00	1
BC „BANCA SOCIALA” S.A.	MD14BSOC1004	2	11	98,00	1078,00	0,001	100,00	1
BC „MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale” SA	MD14MBIS1000	1	1	60,00	60,00	0,000	10,00	1
BC „MOLDINDCONBANCA” SA	MD14MICB1008	1	1	100,00	100,00	0,000	100,00	1
BC „VICTORIABANK” S.A.	MD14VCTB1004	1	1	30,45	30,45	0,000	10,00	1
BC „VICTORIABANK” S.A.	MD14VCTB1004	1	4	22,85	91,40	0,000	10,00	1
BC „VICTORIABANK” S.A.	MD14VCTB1004	14	9575486	19,50	186721977,00	38,302	10,00	1
IM „EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY” SA	MD14VEST1003	1	1	400,00	400,00	0,000	25,00	1
Total		24	9575579		186798153,85			1

Diagrama nr. 5 Evoluția lunară a tranzacțiilor pe piața secundară, ianuarie-noiembrie 2014

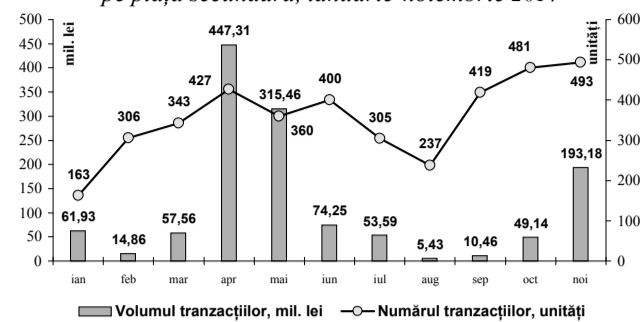

Diagrama nr. 6 Tranzacții pe piața secundară, noiembrie 2014

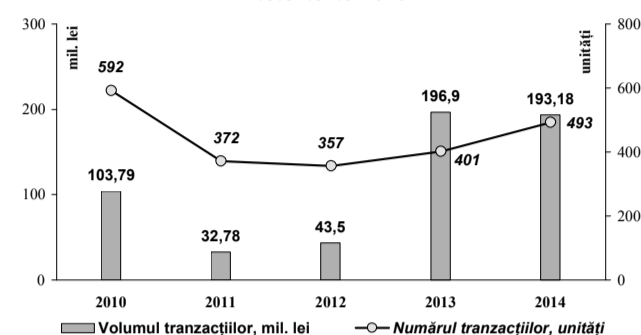

Diagrama nr. 7 Tranzacții bursiere, noiembrie 2010-2014

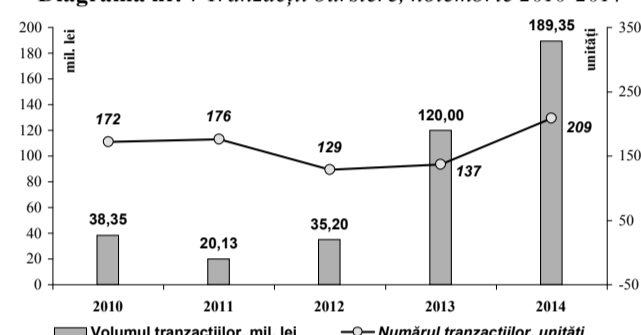

Diagrama nr. 8 Structura tranzacțiilor bursiere în noiembrie 2014

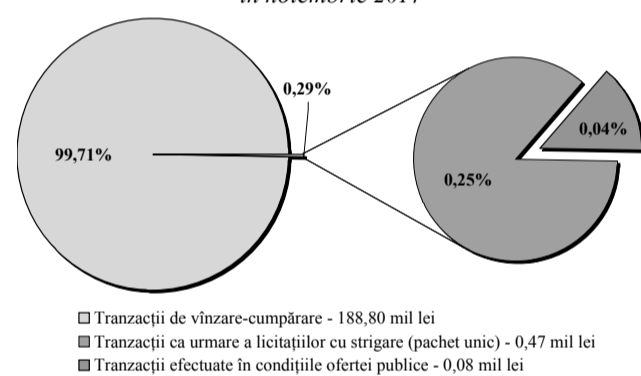

Diagrama nr. 9 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, noiembrie 2014 (după volumul tranzacțiilor)

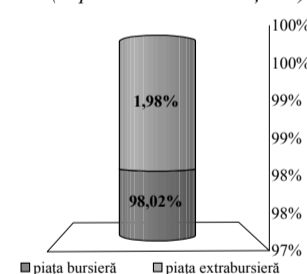

Diagrama nr. 10 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, noiembrie 2014 (după numărul tranzacțiilor)

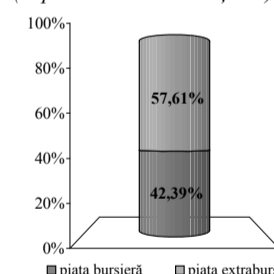

Diagrama nr. 11 Tranzacții extrabursiere, noiembrie 2010-2014

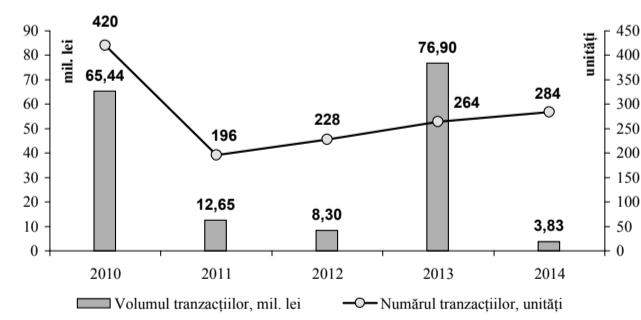
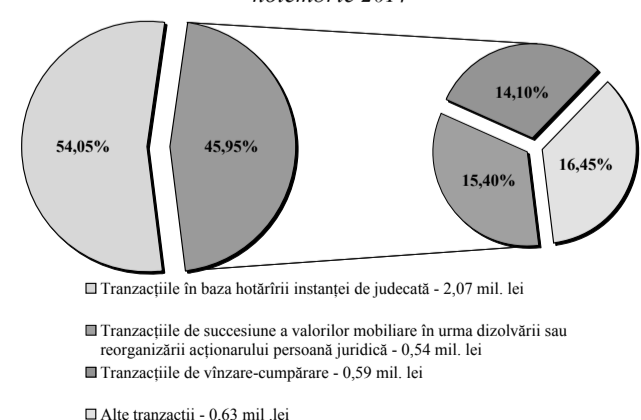

Diagrama nr. 12 Structura tranzacțiilor extrabursiere, noiembrie 2014

ted”, obiectul căreia îl constituie procurarea a 5850000 de acțiuni ordinare nominative, emise de Casa de Comerț “Gemeni” SA (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 136, mun. Chișinău, IDNO 1002600029473), la prețul de 17,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 56/10 din 14.11.2014, Monitorul Oficial nr. 345-351/1611 din 21.11.2014).

• oferta publică pe piața secundară a valorilor mobiliare de achiziționare de către “Banca de Finanțe și Comerț” SA (str. Alexandr Pușkin 26, mun. Chișinău, IDNO 1002600005347) a acțiunilor sale plasate în număr de 104434 de acțiuni ordinare nominative, la prețul de 287,26 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea nr. 57/4 din 28.11.2014, Monitorul Oficial 358-363/1710, 04.12.2014).

PIAȚA BURSIERĂ

În noiembrie 2014, pe piața bursieră au fost înregistrate 209 tranzacții în volum total de 189,35 mil. lei.

Rulajul bursier s-a majorat de 1,58 ori față de indicatorul lunii noiembrie a anului precedent (Diagrama nr. 7).

Conform datelor din Diagrama nr. 7, se atestă că indicatorii pieței bursiere înregistrează o creștere semnificativă de la 20,13 mil. lei în anul 2011 la 189,35 mil. lei în anul 2014, remarcându-se volumul tranzacțiilor bursiere înregistrat în luna noiembrie 2014, care depășește media lunilor noiembrie din acești ani de 2,35 ori.

În structura tranzacțiilor bursiere, în perioada de raportare ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare – 188,80 mil. lei sau 99,71%. Tranzacțiile ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) au constituit 0,47 mil. lei sau 0,25% din volumul total al tranzacțiilor bursiere. Tranzacțiile efectuate în condițiile

ofertei publice au constituit 0,08 mil. lei sau 0,04% (Diagrama nr. 8)

Ponderea tranzacțiilor bursiere înregistrate în noiembrie 2014 a constituit 98,02% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate în această perioadă pe piața secundară (Diagrama nr. 9).

Cota-parte a tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier în luna noiembrie 2014 constituie 42,39% din numărul total al tranzacțiilor efectuate în luna respectivă (Diagrama nr. 10).

Informația privind tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul bursier este prezentată în Tabelul nr. 3.

SEGMENTUL EXTRABURSIER

În luna noiembrie 2014, pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 284 de tranzacții în volum de 3,83 mil. lei. Volumul acestor tranzacții a înregistrat o descreștere cu 73,07 mil. lei comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent (Diagrama nr. 11).

Potrivit structurii tranzacțiilor extrabursiere, în perioada de raportare ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor în baza hotărârii instanței de judecată 2,07 mil. lei sau 54,05%. Tranzacțiile de vânzare-cumpărare – 0,59 mil. lei sau 15,40% din volumul total al tranzacțiilor extrabursiere. Tranzacțiile de succesiune a valorilor mobiliare în urma dizolvării sau reorganizării acționarului persoană juridică au constituit 0,54 mil. lei sau 14,10% și alte tranzacții – 0,63 mil. lei sau 16,45% (Diagrama nr. 12).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel.: (37 322) 859 401, www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare:
tel.: (37 322) 859 430

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 16 ianuarie 2015 a avut loc ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

În scopul verificării respectării legislației în domeniul asigurărilor, Consiliul de administrație a aprobat inițierea controlului complex al activității întreprinderii cu capital străin Broker de Asigurare „INSURANCE CONSULTING & SOLUTIONS” SRL pentru perioada 01.10.2011 – 30.09.2014.

Consiliul de administrație a prescris Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA prezentarea, în termen de 3 zile din data intrării în vigoare a hotărârii, a informației privind prețul valorilor mobiliare ale societății indicate în solicitările Comisiei Naționale a Pieței Financiare, confirmată prin raport de estimare la situația din 15.12.2014, întocmit de către o companie care deține licența CNPF pentru desfășurarea activității de estimare a valorilor mobiliare și a Raportului specializat privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorului la aceeași dată. De asemenea, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” SA a fost avertizată cu retragerea licenței pentru dreptul de desfășurare a activității de asigurare în cazul neexecutării prevederilor hotărârii.

Consiliul de administrație a înregistrat în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

– valorile mobiliare plasate la înființarea Societății pe acțiuni “SERVICII SALUBRIZARE FLOREȘTI” în sumă de 6775884 lei în număr de 6775884 acțiuni ordinare nominative cu VN-1 leu.

– valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale:

– Societății pe acțiuni “INTERENERGO” în sumă de 10000 lei, în număr de 10000 acțiuni ordinare nominative cu VN-1 leu din contul mijloacelor bănești;

– Societății pe acțiuni “PRESUDOR” în sumă de 20098527 lei în număr de 873849 acțiuni ordinare nominative cu VN-23 lei din contul convertirii datoriilor creditoriale.

De asemenea, s-a decis excluderea și anularea valorilor mobiliare emise anterior de Societatea pe acțiuni „TÎMPARUL” în număr de 559456 acțiuni ordinare nominative ca rezultat al lichidării.

În urma examinării cererii prezentate, s-a hotărât acordarea Societății pe acțiuni „Gest-Capital” a licenței pentru dreptul de desfășurare a activității de dealer pe piața valorilor mobiliare ca activitate de bază cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional începând cu 22 ianuarie 2015, valabilă până la obținerea noii licențe în condițiile prevăzute de Legea “Privind piața de capital”.

Consiliul de administrație a aprobat eliberarea acordului prealabil de retragere de pe contul special deschis la Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei a 4 940 de acțiuni emise de SA „CAAN” în deținere reală pe contul SRL „COTINV-COM”.

În cadrul ședinței a fost aprobată hotărârea cu privire la modificarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 4/1 din 01.02.2013 „Cu privire la unele măsuri pentru finalizarea procedurii de lichidare a genurilor de activitate profesionistă pe piața valorilor mobiliare desfășurate anterior de unii participanți profesioniști”.

De asemenea, a fost abrogată ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 3/7-O din 20.01.2012 “Cu privire la suspendarea operațiunilor cu valorile mobiliare emise de Societatea pe acțiuni „Reparații Auto”.

Urmare a examinării actelor prezentate, Consiliul de administrație a avizat radierea din Registrul de stat al persoanelor juridice a Asociației de Economii și Împrumut „BARONCEA” cu sediul în satul Baroncea, raionul Drochia, în rezultatul lichidării.

Totodată, a fost avizată efectuarea investițiilor în valori mobiliare corporative de către Asociația de Economii și Împrumut „BOTNA” prin procurarea a 217 acțiuni preferențiale de clasa I, emise de Societatea pe acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală”, la prețul maxim de 200 lei, în sumă de până la 43400 lei și 15 acțiuni ordinare de clasa I, emise de aceeași Societate, la prețul maxim de 180 de lei, în sumă de până la 2700 lei.

În aceeași ordine de idei, Consiliul de administrație a avizat efectuarea investițiilor în valori mobiliare corporative de către Asociația de Economii și Împrumut „VALEA VÎLCULUI” prin procurarea a 22 de acțiuni ordinare de clasa I, emise de Societatea pe acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală”, la prețul maxim de 180 lei, în sumă de până la 3960 lei.

Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat Regulamentul privind reorganizarea și dizolvarea organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și societăților de administrare fiduciară a investițiilor.

De asemenea, a fost acceptată și expedierea proiectului Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la aprobarea Regulamentului privind fondul de lichidități al asociațiilor de economii și împrumut pentru consultări publice.

În scopul verificării respectării legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, Consiliul de administrație a hotărât să inițieze controalele complexe la AEÎ „BUȘILA” și AEÎ „CHIRILENI” pentru perioada de activitate 01.01.2012-31.12.2014.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.

Darea de seamă privind rezultatele Ofertei publice pe piața secundară de achiziționare a valorilor mobiliare ale “Banca de Finanțe și Comerț” S.A.

- 1) data întocmirii: 15 ianuarie 2015
- 2) denumirea ofertantului: „Banca de Finanțe și Comerț” S.A., denumirea companiei de brokeri: Compania de broker „FinComBank” S.A.,
- 3) denumirea emitentului de valori mobiliare: „Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
- 4) numărul și data hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare prin care a fost înregistrat prospectul ofertei publice de achiziționare: nr. 57/4 din 28 noiembrie 2014.
- 5) numărul de valori mobiliare solicitat în cadrul ofertei publice de achiziționare: 104 434 de acțiuni, cod ISIN MD14BFCM1001, ce constituie 7,94% din numărul total a acțiunilor aflate în circulație; la un preț de 287,26 lei pentru o acțiune.
- 6) numărul și cota valorilor mobiliare depuse în cadrul ofertei publice de achiziționare: – au fost înregistrate cererile de la 49 de acționari cu propunerile de a vinde în total 658 339 acțiuni, cod ISIN MD14BFCM1001, ce constituie 50,05% din numărul total al acțiunilor aflate în circulație;
- 7) numărul de valori mobiliare procurate de ofertant – 104 434 acțiuni, cod ISIN MD14BFCM1001, la un preț total de 29 999 710,84 lei;
- 8) cota valorilor mobiliare deținute de ofertant: – 7,94% din numărul total a acțiunilor aflate în circulație;
- 9) data și modul de achitare cu deținătorii de valori mobiliare: – începând cu 21.01.2015 din contul surselor bănești ale Băncii conform reglementărilor stabilite de Bursa de Valori.

Organul executiv al Băncii

Fostul ministru al Finanțelor al Moldovei, Mihai Manoli, a fost ales director general al BNAA

Această decizie a fost luată la adunarea generală extraordinară repetată a membrilor Biroului Național al Asiguratorilor Auto, din 13 ianuarie. Dintre cei 8 membri ai BNAA, la adunarea repetată au participat trei companii – Grawe Carat Asigurari, Moldcargo, Moldova-Astrovaz și membrul asociat al BNAA (fără drept de vot) Acord Grup. La adunare nu au venit reprezentanții ai Asito, Donaris VIG, Klassika Asigurari, iar juriștii de la Moldasig și Victoria-Asigurări au participat în calitate de observatori.

La aceeași ședință a mai fost aleasă noua componentă a consiliului de administrație, în care, pe lângă Mihai Manoli au mai intrat Cristina Dolghii (directorul general Moldcargo), Veronica Malcoci (directorul general al Grawe Carat Asigurari), Fiodor Dimitrov (directorul general al Moldova-Astrovaz), Victor Gaiciuc (directorul general al Acord Grup). De asemenea, a fost propus ca Victor Gaiciuc să devină președinte al consiliului de administrație, iar această chestiune va fi examinată la următoarea ședință a biroului.

Amintim că până la adunare, consiliul de administrație al BNAA a fost condus de Vitalie Bodea (directorul general al Moldasig), iar funcția de director general era exercitată de Eugen Garabagiu.

Agenția InfoMarket a reușit să afle că membrii BNAA care nu au participat la adunarea generală repetată pot examina posibilitatea de a se adresa în instanță pentru a stabili legalitatea adunării desfășurate și a deciziilor aprobate. Poziția oficială a Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la această chestiune va fi anunțată după primirea procesului-verbal al adunării BNAA.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare: 1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Iurie FILIP,
Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:
Lilia ALCAZĂ
Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,
c/1003600114204,
BC “Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,
fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate. Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar” SRL

Reglementări noi – prevederi noi

Recent, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat un set de Regulamente pe piața de capital care vizează sectorul organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare. Pe marginea acestui subiect, vă oferim un interviu acordat de Raisa Andronic, director-adjunct al Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

– Dna Andronic, care a fost mobilul ce a determinat elaborarea și aprobarea acestor documente?

– Reglementările în cauză au fost elaborate și aprobate în scopul punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 171 din 11.07.2012 „Privind piața de capital” care, în Capitolul V „Organismele de plasament colectiv în valori mobiliare”, stabilesc norme generale privind principiile și mecanismele de funcționare, instituțiile implicate și politicile investiționale care și-au demonstrat eficiența în practica internațională. Prevederile propun și stabilirea unui ansamblu de condiții bine delimitate privind modalitatea de investire a mijloacelor bănești atrase de la populație prin intermediul organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM). În acest sens, sunt prevăzute condiții pentru constituirea OPCVM care plasează și răscumpără în mod continuu titlurile de participare, posibilitatea extinsă de diversificare a investițiilor, cerințe privind capitalul, cumulate cu obligații privind asigurarea transparenței activității desfășurate, siguranța activelor, prin respectarea principiului de diversificare a portofoliului de active, gestionate în mod prudential, obligația de a forma un fond de garantare a plasamentelor în scopul asigurării procedurii de răscumpărare etc. Entitățile reglementate de acest capitol sunt OPCVM, societățile de administrare fiduciară a investițiilor și depozitariile.

Regulamentele vizate vin în completarea și detalierea normelor expuse în Legea privind piața de capital. Astfel, Regulamentul privind avizarea constituirii și funcționării organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, urmărește scopul stabilirii unor reguli și proceduri cu privire la avizarea constituirii OPCVM care, conform Legii privind piața de capital, poate fi înființat prin act constitutiv sub formă de companie investițională sau pe bază de contract de societate civilă sub formă de fond de investiții și, în cazul modificării condițiilor care au stat la baza avizului prealabil emis de CNPF. De asemenea, regulamentul are ca scop stabilirea cerințelor față de persoanele cu funcții de răspundere ale societății de administrare fiduciară a investițiilor (SAFI), companiei investiționale și depozitarului, în vederea asigurării unei protecții adecvate a intereselor investitorilor. Legislația comunitară prevede că SAFI tre-

buie să angajeze personal care să dețină aptitudinile, cunoștințele și experiența necesară îndeplinirii responsabilităților atribuite, să acționeze în mod onest, echitabil, cu competență, prudență și diligență în interesul OPCVM. Conducătorii SAFI, ai companiei investiționale și depozitarului trebuie să aibă o bună reputație și suficientă experiență pentru tipul de activități desfășurate și, în acest scop, identitatea conducătorilor și a oricărei persoane care le succedă în funcții trebuie notificată de îndată autorităților competente.

Totodată, Regulamentul conține prevederi ce stabilesc lista exhaustivă a documentelor care se prezintă Comisiei Naționale a Pieței Financiare în vederea obținerii avizului prealabil la constituirea OPCVM, prevederi ce țin de protecția drepturilor investitorilor, precum: modul de înștiințare a deținătorilor de unități de fond despre înlocuirea SAFI și conținutul notificării adresate deținătorilor de unități de fond la înlocuirea SAFI, prevederi privind transferul activelor OPCVM și înlocuirea depozitarului.

Un alt act normativ ce ține de același subiect este Regulamentul privind ofertele publice de titluri de participare ale organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare care stabilește cerințele față de emiterea, vânzarea către public și răscumpărarea unităților de fond a fondurilor de investiții și acțiunilor companiilor investiționale, înregistrarea la Comisia Națională a ofertei publice continue de titluri de participare (acțiuni sau de unități de fond).

Astfel, informațiile cu privire la caracteristicile esențiale ale OPCVM incluse în prospectul ofertei publice de titluri de participare urmează a fi expuse astfel încât investitorii să fie în măsură să înțeleagă natura și riscurile OPCVM și, prin urmare, să ia decizii de investiții în cunoștință de cauză. În acest sens, în anexele la Regulament este stabilit con-

ținutul minim al prospectului, prospectului simplificat și informațiilor-cheie destinate investitorilor, care se pun obligatoriu la dispoziția publicului înainte de subscriere. Regulamentul stabilește procedura de înregistrare a ofertei publice de titluri de participare la CNPF, inclusiv actele necesare ce urmează a fi depuse în vederea înregistrării ofertei publice de titluri de participare sau a modificărilor în datele despre ofertă după înregistrarea prospectului ofertei publice, în cazul producerii evenimentelor ce pot afecta efectuarea ofertei în perioada subscrierii. În acest sens, OPCVM sunt obligate să actualizeze anual prospectele cu toate modificările care apar, care sunt disponibile publicului în modul stabilit de legislație și actele de constituire/regulile fondului.

Un compartiment important din regulamentul menționat este destinat procedurii de emitere și anulare a titlurilor de participare, ca rezultat al ofertei publice continue, inclusiv metode de stabilire a prețului de plasare și de răscumpărare a titlurilor de participare. Astfel, o persoană devine investitor după achitarea contravalorii titlurilor de participare, suma plății fiind convertită în unități de fond sau acțiuni potrivit prețului de plasare, calculat în funcție de momentul depunerii cererii de subscriere la valoarea activului net unitar, certificată de depozitar. Totodată, în cadrul procedurilor de emitere și răscumpărare trebuie asigurat un nivel ridicat de securitate al sistemelor electronice în timpul procesării electronice a datelor și integritatea și confidențialitatea informațiilor înregistrate, astfel, regulamentul stabilește măsurile de siguranță întreprinse de către societatea de administrare fiduciară a investițiilor și depozitar în cadrul operațiunilor de emisiune și răscumpărare.

Încă două acte normative (Regulamentul privind reglementările prudenciale față de activitatea SAFI și Regulamentul privind

transparența și publicitatea OPCVM și SAFI) aprobate recent de Comisia Națională a Pieței Financiare se referă la cerințele de reglementare și supraveghere a societăților de administrare fiduciară a investițiilor. Modelul de reglementare bazat pe norme prescriptive aplicat anterior participanților profesioniști pe piața de capital, este depășit și contravine Directivelor UE, care aplică o reglementare bazată pe principii. Totodată, aplicarea unui model de reglementare diferit de modelul stabilit prin Directivele UE limitează posibilitatea apariției investitorilor instituționali din statele-membre ale UE și alte state avansate.

În contextul acestor abordări, Legea privind piața de capital a stabilit condițiile generale de funcționare, aplicabile societăților de investiții care reflectă modelul de reglementare bazat pe principii și aplicarea unei supravegheri prudenciale de către Comisia Națională. Astfel, Regulamentul privind reglementările prudenciale față de activitatea societății de administrare fiduciară a investițiilor, impune societăților de administrare fiduciară a investițiilor elaborarea și aplicarea unui set de politici și proceduri interne în scopul asigurării protecției intereselor deținătorilor de titluri de participare, și care se referă la organizarea internă a activității, evaluarea conformității, auditul intern, managementul eficient al riscurilor, gestionarea conflictelor de interese, normele de conduită. De asemenea, Regulamentul privind transparența și publicitatea OPCVM și SAFI stabilește cerințe față de dezvăluirea informației referitoare la activitatea și performanța OPCVM către public și, în vederea verificării plenitudinii și corectitudinii informației prezentate către Comisia Națională a Pieței Financiare.

– În condițiile în care Republica Moldova a pășit pe făgașul integrării europene semnând Acordul de asociere cu UE, pre-

supunem că pentru elaborarea Regulamentelor în cauză a fost iminentă studierea și ghidarea de legislația comunitară?

– Desigur, atât Legea privind piața de capital, cât și actele normative de completare vin să elimine deficiențele prezentei legislații în domeniu, ținând cont de legislația și experiența Uniunii Europene, obiectivul fiind cel de optimizare a cadrului de reglementare și supraveghere a entităților implicate. Astfel, la elaborarea regulamentelor prenotate s-a ținut cont în primul rând de prevederile Directivei 2009/65/CE din 13.07.2009 a Parlamentului European și a Consiliului de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), și de alte acte europene adiționale precum: Directiva 2010/43/UE a Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele organizatorice, conflictele de interese, regulile de conduită, administrarea riscului și conținutul acordului dintre depozitar și societatea de administrare; Regulamentul (UE) nr. 583/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește informațiile-cheie destinate investitorilor și condițiile care trebuie îndeplinite pentru furnizarea informațiilor-cheie destinate investitorilor sau a prospectului pe un suport durabil, altul decât hârtia sau prin intermediul unui site, precum și practica europeană în domeniu.

Transpunerea Directivelor UE este una din premisele care va permite evoluția pieței de capital din Republica Moldova și compatibilitatea modelului de reglementare național cu modelele de reglementare din statele-membre ale UE.

– Atunci când se elaborează noile acte normative, se impune consultarea și expertizarea lor în diferite instituții statale?

– Bineînțeles. În conformitate cu prevederile Legii „Privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale”, proiectele nominalizate au fost consultate cu autoritățile publice competente și instituțiile interesate: Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Banca Națională a Moldovei, Asociația Băncilor din Moldova, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Camera Înregistrării de Stat, membrii Consiliului de experți pe lângă CNPF. Totodată, în scopul verificării compatibilității actelor normative vizate cu legislația comunitară au fost întocmite tabelele de concordantă la directivele europene care au a fost remise Centrului de Armonizare a Legislației pentru examinare și expertiză, fiind emise declarațiile respective de compatibilitate.

Serviciul comunicare și relații cu publicul al CNPF

Eduard BALAN:

Trebuie să implementăm modele care să ajute sistemul autohton al AEÎ

Interviu cu Eduard Balan, director executiv al Asociației Centrale de Economii și Împrumut "Uniunea Centrală"

– Chiar de la începutul fondării asociației pe care o conduceți, v-ați remarcat printr-o atitudine de permanentă "căutare" a unor modele care să impulsioneze activitatea entităților din sectorul asociațiilor de economii și împrumut. Știu că spre sfârșitul anului 2014 ați efectuat o vizită de lucru în Polonia. Prin ce e valoroasă experiența sistemului polonez și ce am putea prelua de la acesta?

– Este greu să mă pronunț acum ce anume din ceea ce funcționează în sistemul uniunilor de credit din Polonia ar prinde rădăcini în sistemul nostru. Cert este că această țară are un sistem de uniuni de credit sau skok-uri foarte dezvoltate. Practic, este pe locul doi, după Germania. Din acest motiv, experiența polonezilor este extrem de utilă pentru noi. Însă atunci când vrem să preluăm ceva, fie că e vorba despre o metodă de lucru sau o anumită reglementare, trebuie să ținem cont și de specificul de dezvoltare a țării noastre. Evident, ne-am întors din Polonia cu anumite idei prestabilite. Problema e cum le vom aplica aici, în Republica Moldova.

Vreau să fiu înțeles corect. Nu-mi doresc schimbări în sistemul autohton al asociațiilor de economii și împrumut de dragul schimbărilor. Vreau ca ele să fie funcționale, însă, fără îndoială, sectorul nostru are nevoie de un impuls care să-l miște și să-l facă mai competitiv în raport cu alte instituții financiare, îndeosebi cu băncile.

Ideea de a efectua vizita de lucru în Polonia a apărut și din cauza că unii directori de asociații stau într-o zonă de confort. Pe de o parte, unii dintre ei înțeleg că băncile se ajustează rapid la cererea de pe piață și, treptat, le fură clienții, însă ei nu știu ce măsuri să întreprindă pentru ca situația să ia alt curs. De regulă, directorii de asociații dau vina pe dobânda mare și pe faptul că creditorii evită să-i finanțeze, ei fiind prinși într-un cerc din care nu văd scăpare. Pe de altă parte, nu-i interesează dezvoltarea pentru că asta înseamnă să-și asume mai multe riscuri și volum de lucru mai mare. S-a întâmplat chiar să aud că vor lucra atâta timp cât va fi posibil. În aceste condiții am fost motivat să caut un schimb de experiență cu țări în care sistemul uniunilor de credit este dezvoltat. Am intenționat ca administratorii de asociații care ne vor însoți în Polonia să vadă și reversul medaliei, adică cum este posibil să obții o dezvoltare esențială a unui sistem semi-bancar.

– Ce v-a impresionat cel mai mult în sistemul polonez al uniunilor de credit – skok-uri?

– Am văzut un panou pe care era scris: "20 de ani – de la 1 membru la 2 milioane de membri!". Deci, o evoluție impresionantă pentru un sistem care, apropo, lucrează doar pentru persoane fizice!

Poate că cel mai mult m-a impresionat vizita la cel mai mare skok din Polonia, SKOK Stefczyka, care

are active în valoare de 7,2 mlrd. zloți, dintre care 4 mlrd. zloți sunt investite în împrumuturi. Sigur că putem spune că acest SKOK este mai mare decât orice bancă din Moldova. SKOK Stefczyka credit are peste 700 de angajați și gestionează circa 400 de filiale, în fiecare an fiind create aproximativ 20 de filiale noi în orașele unde populația are un loc de muncă. De altfel, uniunile de credit poloneze acordă împrumuturi și pentru agricultură, însă acest gen de creditare nu este prioritar. În ultimii doi ani, Comisia de Supraveghere a cerut acestui skok să-și mărească capitalul propriu și de aceea activele lui nu mai cresc, fiind orientate spre creșterea capitalului propriu. De altfel, în Polonia se cere ca capitalul propriu să constituie circa 5% din activele uniunii de credit. Pentru comparație, această cerință în Moldova se ridică la 10%, ceea ce limitează asociațiile noastre de economii și împrumut în dezvoltarea rapidă.

– Ce e specific pentru sistemul polonez al uniunilor de credit sau cum funcționează el?

– Sistemul uniunilor de credit în Polonia are o istorie destul de curioasă, așa spune. Asta, deoarece în 1992, odată cu mișcarea Solidarnosti, în structura sindicatelor a fost inclus un departament care se ocupa cu atragerea depunerilor de la membrii lor și creditarea acestora. Inițial, membrii de sindicat achitau cotizații acestui departament. Adică, niște economii forțate care, ulterior, urmau să fie acordate ca credite membrilor săi. Mai apoi, în 1996, acest departament s-a delimitat de la sindicate și au fost create organizații independente – uniuni de credit, susținute de USAID. Respectiv, au fost efectuate reforme serioase, implementate regulamentele și formele de activitate din SUA.

De asemenea, a fost acordată formă juridică uniunilor de credit, de-

wa. Cea mai mare responsabilitate a lui este de a prezenta interesele skok-urilor în Parlament și la Consiliul European. El urmărește ca strategia de dezvoltare a uniunilor de credit să fie în concordanță cu strategia de dezvoltare a țării și a UE. De asemenea, el participă în mod direct la elaborarea directivelor UE, astfel încât prin aceste directive să nu fie lezată activitatea uniunilor de credit.

O altă întâlnire am avut-o cu Wiktor Kaminski, vicepreședintele KASA Krajowa, care este responsabil de direcția de supraveghere. El ne-a explicat care sunt mecanismele de monitorizare a activității skok-urilor și cum decurge relația între KASA Krajowa și Comisia de Supraveghere. Un birou de avocați este antrenat special pentru a elabora analizele de impact ale reglementărilor, deoarece relația dintre Comisia de Supraveghere și rețeaua de skok-uri este relativ nouă și până în prezent, Comisia elaborează regulamente cu privire la activitatea skok-urilor. În plus, există și o persoană responsabilă de relațiile dintre Comisia de Supraveghere și KASA Krajowa. Aceasta, de asemenea, propune modificări la regulamente pentru a face sistemul uniunilor de credit mai sigur, stabil în activitate și mai dezvoltat.

La fel ca și în Moldova, KASA Krajowa poate fonda și alte instituții financiare care să le faciliteze activitatea. În prezent, una dintre companiile fondate se ocupă de mentenanța uniunilor de credit din Polonia. Apoi, a fost creată o companie care se ocupă exclusiv de promovarea produselor și serviciilor prestate de skok-uri. Mai au și o companie care se ocupă de evaluarea riscurilor și gestionează dosarele de credit, dar și de recuperarea împrumuturilor problematice. O remarcă: această companie face o "diagnoză" a împrumuturilor și poate face recomandări, însă decizia de creditare este luată de uniunea de credit. Încă o companie emite și gestionează cardurile VISA pentru skok-uri și deservește peste patru sute de terminale POS. O parte dintre terminalele POS sunt mobile și pot fi ușor transportate la stațiunile balneare, deoarece KASA Krajowa și skok-urile distribuie servicii de turism pentru cele două companii turistice aflate în proprietate. Mai există și un fond de investiții.

– Cât de diversificate sunt portofoliile uniunilor de credit poloneze? Ce servicii din cele care noi nu le avem, ei le au?

– Skok-urile nu prestează servicii de schimb valutar, în rest stau la dispoziția clientului cu o gamă largă de produse și servicii. Un client poate beneficia, practic, de toate serviciile financiare prin intermediul unui skok. În primul rând, poate obține un împrumut, apoi poate utiliza un card bancar de credit curent, poate accesa servicii de asigurări și turistice, poate ridica corespondența poștală, poate efectua depozite etc.

Vreau să remarc că uniunile de credit din Polonia nu lucrează cu persoanele juridice. Cei de la KASA Krajowa au spus că relațiile cu companiile implică multe riscuri și mai ales că perioada aceasta de trecere a fost una foarte grea pentru economia poloneză. Reprezentantii uniunilor de credit ne-au spus că ei și-ar dori să deservească și agenții economice, doar că pentru aceasta e nevoie de acceptul Comisiei de Supraveghere.

– Dle Balan, concurența uniunilor de credit poloneze este la fel de dură ca și în Republica Moldova?

– Într-adevăr, concurența cu sectorul bancar este și la ei destul de dură, acest lucru se resimte mai ales după ce uniunile de credit au început să fie supravegheate de stat. Comisia de Supraveghere permanent aduce modificări în regulamentele existente și complică activitatea acestor entități. Am fost surprinși de ce ponderea împrumuturilor în activele skok-urilor sau în depozite este de două treimi și ei ne-au explicat că au nevoie de mult mai multe lichidități acum. Aceasta deoarece, cu câteva luni în urmă, Comisia de Supraveghere a făcut declarații că sistemul uniunilor de credit nu este sigur, e problematic și nu e bine supravegheat, deoarece Comisia nu ar avea suficiente pârghii pentru a efectua acest lucru. După aceste declarații, clienții au început să-și retragă depunerile de la uniunile de credit. În două săptămâni au fost nevoie de lichidități foarte mari, întrucât SKOK Stefczyka a eliberat peste 1% din totalul depozitelor sau aproximativ 60 de milioane de zloți. Prin faptul că SKOK Stefczyka a făcut față acestei situații, s-a demonstrat viabilitatea și stabilitatea acestui sector.

– Ce similitudini, după părerea Dvs., există între modul de funcționare a uniunilor de credit din Polonia și a asociațiilor de economii și împrumut din Moldova? Cu ce deficiențe s-au confruntat ei și ce am putea evita noi?

– Inițial, sistemul de skok-uri nu a fost format din aceste 55 de entități. Din momentul creării sistemului, a fost un număr de vreo trei sute de uniuni de acest fel. Însă, odată cu apariția legii, sistemul a fost supus reorganizării și consolidării. Iar KASA Krajowa a avut o contribuție esențială în evaluarea și supravegherea sistemului, în primul rând, pentru a nu admite delapidări de fonduri. Polonezii s-au confruntat, practic, cu aceleași probleme cu care se confruntă asociațiile noastre, adică au existat și la ei escrocherii, falsificări de contracte etc., ceea ce le afectase mult imaginea sistemului. Însă acestea au fost depășite, în mare parte pentru că KASA Krajowa a întreprins mai multe acțiuni radicale, ea având o influență majoră, la acel moment, asupra dezvoltării și fortificării sistemului uniunilor de credit din Polonia. Deci, sistemul polonez a trecut printr-o reorganizare serioasă până a ajunge la formula actuală, iar eu îmi doresc ca sistemul asociațiilor de economii și împrumut din Moldova să preia mai multe elemente din modelul polonez de dezvoltare.

Ceea ce este important, sistemul uniunilor de credit din Polonia participă la formarea unui fond de garantare a depunerilor. Și UE recomandă deținerea unui fond unic puternic, în schimbul a două-trei fonduri cu capacități mici. De aceea noi sperăm că propunerile noastre de a forma Fondul de Garantare a Depunerilor de Economii vor fi susținute de Comisia Națională a Pieței Financiare, de Parlament și alte organe de stat, pentru a face sistemul de AEI mai sigur și viabil.

A dialogat
Lilia PLATON

Terapia de șoc sau Cum BNM prăbușește leul moldovenesc

Banca Națională a Moldovei a pierdut 664 mil. dolari SUA din rezerva valutară în anul 2014 pentru menținerea leului moldovenesc, dar acest lucru nu se observă, în condițiile în care doar săptămâna trecută moneda națională s-a depreciat cu 5,5% față de dolarul american și a atins nivelul de 16,76 lei. Cel mai interesant este că BNM ne asigură că situația este sub control, iar deprecierea este una sezonieră.

Având așteptări inflaționiste mai mari, ca urmare a deprecierei leului, BNM a majorat rata de refinanțare cu trei puncte procentuale în decembrie anul trecut, la 6,5% anual.

Expertul economic, Gheorghe Costandachi e de părere că acțiunile băncii centrale sunt mai degrabă haotic fragmentate care nu corelează cu realitatea. Din punct de vedere teoretic și fundamental, când sunt puse niște limite, prin rata de bază la credite ar trebui să scadă nivelul de cum-părare. Pe de o parte, BNM se teme de deflație, iar pe de altă parte impune o rată de refinanțare mai mare. „Atunci când majorați rata de bază o faci cu scopul de a retrage de pe piață moneda națională. Asta înseamnă că oamenii nu o să aibă bani cu ce cumpăra mărfuri și produse. Acest lucru e calea directă spre deflație, ceea ce va reduce consumul”.

Referindu-se la prăbușirea leului, Costandachi susține că ceea ce se întâmplă în realitate cu moneda națională este și problema creditului acordat Băncii de Economii și Băncii Sociale care, oficial, e de 3,5% din PIB, dar suma se ridică la 4,8 miliarde de lei. Ca urmare a creditului acordat, pe piață a apărut multă lichiditate. Or, BNM a doua zi a aruncat și o cantitate mare de dolari și euro pe piață și a retras leii, ceea ce a provocat panică pe piață.

„Trendul cursului leu/dolar este absurd în condițiile în care pe piețele internaționale paritatea euro/dolar s-a redus dramatic de la 1,39, în februarie anul trecut, la 1,12 – săptămâna trecută. În Republica Moldova se produce contrariul: euro s-a depreciat”, a explicat Costandachi.

Economistul afirmă că la introdu-

cerea euro pe piața internațională, dolarul era mult mai puternic față de acesta, ulterior, însă, euro a câștigat teren comparativ cu dolarul și a ajuns la 1,61 în decembrie 2007, după care trendul a fost orientat în jos. Or, noi cu siguranță putem constata că paritatea euro/dolar determină deprecierea euro. În Republica Moldova, anul trecut a avut loc un trend de apreciere a euro față de dolar, care a fost ținut artificial și, astfel, a crescut trendul cursului leu/euro. Din vara anului trecut pe piețele internaționale euro a început să se deprecieze, or, și în Republica Moldova a început aprecierea cursului leu/dolar, însă ceea ce se întâmplă în ultima perioadă, mai ales săptămâna trecută, este ieșit din comun. „Când pe piețele internaționale paritatea euro/dolar scade la noi e invers: moneda europeană se ridică. S-a depreciat leul și față de dolar și față de euro”.

Costandachi sugerează că, în realitate, pe piața valutară moldovenească dolarul trebuia menținut la nivelul din ianuarie-februarie anul trecut, cu mici devieri, iar cursul leu/euro trebuia să fie apreciat pentru a păstra paritatea euro/dolar de pe piețe internaționale ținând cont de faptul că BNM declară că piața valutară locală este influențată de ceea ce are loc pe extern. „Republica Moldova nu produce nimic ca să țintească deflația. Ce fel de deflație poate fi când nu produci nimic. Când există supra-produție atunci poate fi deflație. În Republica Moldova este supraimport și suprapreț. La noi, chiar dacă vor scădea prețurile cu 50% nu se va întâmpla nimic, în condițiile în care le depășesc de opt-nouă ori pe cele din regine. Și atunci când BNM spune că există deflație nu e corect. Acest lucru îl poate spune cineva care nu cunoaște economia și structura prețurilor”.

Ca urmare a prăbușirii leului față de dolar, economistul Gheorghe Costandachi susține că e foarte greu de prognozat cum va evolua cursul leului în condițiile în care „totul se face subiectiv, la comandă și după placul cuiva”. Cursul nu se formează în funcție de cerere și ofertă, ci este stabilit haotic. „În ceea ce privește paritatea euro/dolar, aceasta se va întoarce la 1,25-1,28 însă trendul este orientat în jos până la 1,075 pentru un euro. Moneda euro va fi depreciată dramatic în următorii doi-trei ani re-

alizându-se, astfel, un ciclu de 10-15 ani cum e normal pe o piață valutară. Sunt diferite cicluri și e ceva normal și nu am inventat noi”.

Viorel Gârbu, directorul Institutului Economiei de Piață, a declarat că, în urma intervențiilor BNM pe piața valutară pentru susținerea leului moldovenesc, are loc reducerea rezervelor valutare așa cum s-a întâmplat anul trecut și trendul continuă și în 2015, ba chiar și mai rău. BNM deja a cheltuit peste 20 mil. dolari SUA.

„Totuși, pe termen lung problema deprecierei leului cu care ne confruntăm este dificilă și ea constă în faptul că Republica Moldova nu are o economie funcțională și noi mereu am exportat forță de muncă în loc să livrăm bunuri și servicii. Republica Moldova depinde de cetățenii care muncesc în străinătate, or, 60% din transferuri vin din Rusia, care se vor reduce ca urmare a situației economice precare, dar și a deprecierei rublei. În acest context, migrații care se află acolo pur și simplu vor refuza să mai lucreze pentru bani mai puțini. Un alt factor sunt exporturile și embargourile impuse de Rusia, precum și haosul din sistemul bancar moldovenesc. Este vorba de creditul acordat Băncii de Economii.

În prezent avem inflația de 4,8% și rata de bază de 6,5%, iar majorarea ultimei deja e inflație. Acest lucru va duce la scumpirea creditelor. BNM, prin acțiunile sale, poate să dea un impuls inflației. În 2012 banca centrală a impulsionat inflația”, susține Gârbu.

Directorul Institutului Economiei de Piață e de părere că la sigur vor urma presiuni inflaționiste, dar lucrul acesta va putea agrava și mai mult situația economică a țării. Inflația, până la urmă, este consecința unei economii subdezvoltate, lipsa capacității de producție.

Săptămâna trecută, BNM, pentru a calma piața valutară, a intervenit cu echivalentul a 40 mil. dolari SUA, dar, deocamdată, efectul nu se vede, în condițiile în care, după cum spun jucătorii de pe piață, banca centrală nu este interesată de aprecierea leului, iar intervențiile sunt făcute în sume mici și la comandă. Anul trecut BNM a pierdut din rezerva valutară 664 mil. dolari SUA, iar la 6 ianuarie 2015 activele oficiale de rezervă constituiau 2,129 miliarde USD.

Victor URSU

În ultimii trei ani, o dinamică pozitivă a rentabilității economice și financiare a fost înregistrată la 3 din 11 societăți pe acțiuni, subordonate MAIA

Potrivit ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), în 2012-2014 o dinamică pozitivă a rentabilității economice și financiare a fost înregistrată de SA Barza Albă (100% din acțiuni aparțin statului), SA Tutun CTC (cota statului – 90,81%) și SA Franzeluța (52,51%).

Analiza rentabilității economice a societăților a arătat că în 2012 cel mai înalt indice al nivelului de rentabilitate a fost de 29,4 la sută (SA Tutun CTC), în 2013, cu un indice de 7,8 la sută, lider a devenit SA Barza Albă, iar în 2014, cu un indice de 6 la sută lider rămâne, la fel, SA Barza Albă.

De menționat că la balanța MAIA mai sunt următoarele societăți pe acțiuni: Combinatul de vinuri Cricova, SA Aroma, care se flă în proces de restructurare, Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei, Combinatul de cerealiere din Chișinău, SA Vinuri – Ialoveni, SA GLASS CONTAINER COMPANY, SA Cereale – Cahul, Fabrica de conserve din Glodeni.

O analiză a situației economico-financiare a 29 de întreprinderi de stat din subordinea MAIA, pe parcursul anilor 2012-2014, atestă că 10 întreprinderi de stat (34,5%) au înregistrat o rată de creștere a rentabilității vânzărilor de cel puțin 20%; 8 întreprinderi de stat sau 27,6% au înregistrat o rată a rentabilității economice (activelor) de peste 20%, iar 6 întreprinderi de stat sau 20,7% au înregistrat o rată a rentabilității financiare de cel puțin 15%.

BERD este dispusă să-și mărească participația la Victoriabank

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) este pregătită să-și mărească participația la Victoriabank, a treia ca mărime bancă din Moldova, cu scopul de a restabili guvernarea corporativă a băncii și de a asigura performanța ei financiară sănătoasă în continuare, transmite MOLDPRES.

BERD, care în prezent deține 15,06 la sută din acțiunile Victoriabank, a solicitat și a primit aprobarea regulatorului de a-și mări participația până la 50%. BERD însă nu a stabilit deocamdată mărimea exactă a pachetului de acțiuni pe care îl va achiziționa, aceasta depinzând de evoluțiile de pe piață.

Potrivit unui comunicat al instituției, „măsurile întreprinse de Bancă vin după ce activitatea consiliului de administrație al Victoriabank a fost suspendată printr-o hotărâre judecătorească, fapt ce a creat o situație în care acționarii, inclusiv BERD, nu pot exercita influența asupra managementului Victoriabank”.

Henry Russell, Director al departamentului BERD pentru instituții financiare din Moldova, Belarus, Ucraina și Balcanii de Vest, a declarat: „Scopul nostru este să obținem o participație semnificativ mai mare la Victoriabank care să ne permită să restabilim guvernarea corporativă la această bancă de importanță sistemică și să-i asigurăm o activitate independentă, profesională și orientată spre succes comercial”.

BERD a investit în acțiunile Victoriabank, în 1995, alături de fondatorii băncii, pentru a sprijini o bancă privată, deținută de oameni de afaceri locali, disciplinată din punct de vedere comercial și cu înalte standarde de integritate și guvernare corporativă. Acest scop a fost zădărnicit în 2006, atunci când controlul asupra consiliului de administrație al Victoriabank a trecut către un grup de acționari netransparenți, inacceptabili pentru BERD și alți acționari.

„Probleme ce țin de transparență și guvernare în sectorul bancar din Moldova, împreună cu un sistem judiciar slab, au implicații negative asupra investițiilor și a stabilității sectorului financiar”, a adăugat Russell.

„Vom continua să lucrăm îndeaproape cu Guvernul și autoritățile de reglementare din Moldova pentru a asigura ca doar investitorii transparenți, respectabili și demni de încredere să poată deține acțiuni la Victoriabank și în băncile din țară, în general. Sectorul bancar trebuie să servească economia țării și nu interesele unor grupuri netransparenți”, a mai spus Henry Russell.

Anul trecut, Guvernul Republicii Moldova a inițiat măsuri pentru a reforma mediul de afaceri și a promova buna guvernare, inclusiv în sectorul bancar. Conform unui memorandum de înțelegere semnat cu BERD, părțile au convenit să creeze un registru unic și absolut transparent al acțiunilor băncilor din Moldova. Acesta va permite investitorilor, creditorilor, mass-mediei și publicului larg să acceseze informații cu privire la beneficiarii băncilor.

Comunicatul BERD precizează că după o serie de tranzacții netransparențe cu acțiuni ale băncilor, BERD, anterior un creditor major al sistemului bancar din Moldova, a suspendat noi afaceri cu băncile deținute de acționari netransparenți. Finanțarea BERD pentru sectorul bancar a scăzut de patru ori de la peste 40 de milioane de euro în 2010 la puțin peste 10 milioane de euro în 2014. Alte instituții financiare internaționale, care, împreună cu BERD, reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare pe termen lung pentru sistemul bancar din Moldova, de asemenea au întrerupt finanțarea instituțiilor financiare locale în care structura de proprietate rămâne netransparentă.

InfoMarket

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 12-17 ianuarie 2015)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
12.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1025,00	57	58425,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
13.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1050,00	167	175350,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,02	200,00
13.01.15 13:01	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	14,00	1910	26740,00	Vinzare Cumparare	13800000	0,01	10,00
13.01.15 13:01	MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	14,00	1910	26740,00	Vinzare Cumparare	13800000	0,01	10,00
14.01.15 10:20	MD14MRUT1005	SA "MACONRUT"	5,00	5000	25000,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	427932	1,17	6,00
14.01.15 12:26	MD14ORAD1005	S.A. "DAAC-ORHEI"	26,40	72038	1901803,20	Licitatie cu strigare Pachet unic	86297	83,48	1,00
14.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1037,00	10010	10380370,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,96	200,00
14.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1037,00	10240	10618880,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,99	200,00
14.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1037,00	10150	10525550,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,98	200,00
14.01.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1037,00	9600	9955200,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,93	200,00
16.01.15 10:59	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	287,26	104434	29999710,84	Oferta publica pe piata secundara	1315442	7,94	100,00
16.01.15 12:09	MD14VIRE1007	SA "DESERVIRE ORHEI"	0,18	42059	7570,62	Licitatie cu strigare Pachet unic	378840	11,10	10,00
16.01.15 13:01	MD14COVI1002	TARACLIA	6,95	2092	14539,40	Vinzare Cumparare	1623377	0,13	10,00
16.01.15 13:01	MD14DINS1007	SA "DIONISIMUS"	5,50	1404	7722,00	Vinzare Cumparare	344922	0,41	10,00
TOTAL				271071	73723601,06				

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 21 Ianuarie 2015

Nr. d/o	Nr. cererii de vânzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	07	SA "DESERVIRE ORHEI"	1003606002932	MD14VIRE1007	42 059	0,18	7 570,62	11,10	10,00	19.01.2015	22.01.2015	23.01.2015
2	08	SA "NORD-ZAHAR"	1003604005353	MD14ZABR1004	453 443	10,04	4 552 567,72	6,59	10,00	20.01.2015	23.01.2015	26.01.2015
3	09	SA "TUTUN-CTC"	1002600005141	MD14TCTC1007	1 280	41,35	52 928,00	0,02	20,00	20.01.2015	23.01.2015	26.01.2015

HOTĂRÎRE

cu privire la acordarea licenței pentru dreptul de a desfășura activitate profesională pe piața valorilor mobiliare Băncii Comerciale "VICTORIABANK" S.A.

Nr. 65/9 din 31.12.2014 (în vigoare 16.01.2015)
Monitorul Oficial nr. 1-10 art. 20 din 16.01.2015

***

În urma examinării cererii prezentate de Banca Comercială "VICTORIABANK" S.A. (str. 31 August 1989 nr. 141, mun. Chișinău, IDNO 1002600001338), în temeiul art. 8 lit. c) și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 32 alin. (1), alin. (2) lit. b) și alin. (6), art. 52, art. 53 din Legea nr. 199-XIV din 18.11.1998 "Cu privire la piața valorilor mobiliare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183 - 185, art. 655), art. 147 alin. (2) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Regulamentului privind modul de acordare și retragere a licențelor pentru activitatea profesională pe piața valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 53/12 din 31.10.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 1), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se acordă Băncii Comerciale "VICTORIABANK" S.A. licență pentru dreptul de desfășurare a activității de dealer pe piața valorilor mobiliare ca activitate de bază cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional, începând cu 14 ianuarie 2015, valabilă până la obținerea noii licențe în condițiile stabilite la art. 147 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital".

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Nr. 65/9.

Chișinău, 31 decembrie 2014.

HOTĂRÎRE

cu privire la eliberarea autorizației de societate de registru Societății pe acțiuni Companiei "REAL-REGISTR"

Nr. 65/6 din 31.12.2014 (în vigoare 16.01.2015)
Monitorul Oficial nr. 1-10 art. 17 din 16.01.2015

***

În urma examinării cererii prezentate de Societatea pe acțiuni Compania "REAL-REGISTR" (str. Kiev 122, ap. (of.) 3, mun. Bălți, IDNO 1002602003543), în temeiul art. 8 lit. c), art. 9 alin. (1) lit. d), și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 86 alin. (1) și alin. (4), art. 87, art. 140 alin. (1), alin. (2) lit. d), alin. (10) și alin. (11) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se eliberează Societății pe acțiuni Companiei "REAL-REGISTR" autorizație de societate de registru, pe termen de 5 ani, începând cu 14 ianuarie 2015.

2. În termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, întru aplicarea prevederilor art. 87 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital", Societatea pe acțiuni Compania "REAL-REGISTR" va prezenta Comisiei Naționale a Pieței Financiare opinia de audit a unei companii specializate în activitatea de audit și/sau consulting în domeniul tehnologiilor informaționale privind sistemele informaționale utilizate de societate.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Nr. 65/6.

Chișinău, 31 decembrie 2014.

HOTĂRÎRE

cu privire la eliberarea licenței de societate de investiții Societății pe acțiuni "Banca de Economii"

Nr. 65/7 din 31.12.2014 (în vigoare 16.01.2015)
Monitorul Oficial nr. 1-10 art. 18 din 16.01.2015

***

În urma examinării cererii prezentate de Societatea pe acțiuni "Banca de Economii" (str. Columna 115, mun. Chișinău, IDNO 1003600002549), în temeiul art. 8 lit. c) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 35, art. 140 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) și alin. (8) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se eliberează Societății pe acțiuni "Banca de Economii" licență de societate de investiții de categoria "C", pe un termen nelimitat, începând cu 14 ianuarie 2015.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Nr. 65/7.

Chișinău, 31 decembrie 2014.

HOTĂRÎRE

cu privire la eliberarea autorizației de societate de registru Societății pe acțiuni "Grupa Financiară"

Nr. 65/1 din 31.12.2014 (în vigoare 16.01.2015)
Monitorul Oficial nr. 1-10 art. 12 din 16.01.2015

***

În urma examinării cererii prezentate de Societatea pe acțiuni "Grupa Financiară" (str. Armenească 55, mun. Chișinău, IDNO 1002600054323), în temeiul art. 8 lit. c), art. 9 alin. (1) lit. d) și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind

Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 86 alin. (1) și alin. (4), art. 87, art. 140 alin. (1), alin. (2) lit. d), alin. (10) și alin. (11) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se eliberează Societății pe acțiuni "Grupa Financiară" autorizație de societate de registru, pe termen de 5 ani, începând cu 22 ianuarie 2015.

2. În termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, întru aplicarea prevederilor art. 87 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital", Societatea pe acțiuni "Grupa Financiară" va prezenta Comisiei Naționale a Pieței Financiare opinia de audit a unei companii specializate în activitatea de audit și/sau consulting în domeniul tehnologiilor informaționale privind sistemele informaționale utilizate de societate.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Nr. 65/1.

Chișinău, 31 decembrie 2014.

HOTĂRÎRE

cu privire la eliberarea autorizației de societate de registru Societății pe acțiuni "REGISTRU-GARANT"

Nr. 65/4 din 31.12.2014 (în vigoare 16.01.2015)
Monitorul Oficial nr. 1-10 art. 15 din 16.01.2015

***

În urma examinării cererii prezentate de Societatea pe acțiuni "REGISTRU-GARANT" (str. Mitropolit Varlaam 65, mun. Chișinău, IDNO 1003600103332), în temeiul art. 8 lit. c), art. 9 alin. (1) lit. d) și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 86 alin. (1) și alin. (4), art. 87, art. 140 alin. (1), alin. (2) lit. d), alin. (10) și alin. (11) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se eliberează Societății pe acțiuni "REGISTRU-GARANT" autorizație de societate de registru, pe termen de 5 ani, începând cu 14 ianuarie 2015.

2. În termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, întru aplicarea prevederilor art. 87 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 171 din 11.07.2014 "Privind piața de capital", Societatea pe acțiuni "REGISTRU-GARANT" va prezenta Comisiei Naționale a Pieței Financiare opinia de audit a unei companii specializate în activitatea de audit și/sau consulting în domeniul tehnologiilor informaționale privind sistemele informaționale utilizate de societate.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Artur GHERMAN

Nr. 65/4.

Chișinău, 31 decembrie 2014.

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 21.01.2015

Коммерческие предложения на ФБМ на 21.01.2015 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14VIRE1007	SA "DESERVIRE ORHEI"	0,00	0,18	42059,00	MD14JLCI1001	SA "JLC"	0,00	45,00	33,00
MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	10,04	453443,00	MD14LELO1007	SA "DE COLECTARE SI DESFACERE A CEREALELOR DIN OLANESTI"	1117,00	5,00	0,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	41,35	1280,00	MD14LUPA1009	SA "CAHULPAN"	0,00	12,00	750,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1075,00	300,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	95,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1150,00	3,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	60,00	406,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	70,00	500,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	71,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	615,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	921,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	20,00	1050,00	0,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	72,00	1000,00	0,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	17158,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	102,00	1797,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	126,00	11350,00
MD14AQUA1001	SA "AQUA PRUT"	0,00	9,00	7209,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	5,79	13800,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14ASPA1006	SA "ASPA"	0,00	10,00	1546,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14AUTR1009	SA "AUTO-REAL"	0,00	0,40	54261,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA"	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	37,00	20,00	0,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BATI1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	7301,00	5,00	0,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,49	5189,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	30,00	3474,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	6880,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	35,00	1833,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	39,00	1000,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	55316,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	3,99	2150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	0,00	25,00	371,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	99,00	141,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	100,00	240,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	150,00	625,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	10,00	29,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	10,50	1326,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	220,00	2036,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	12,00	4000,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	2780,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	502,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	2189,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,00	115000,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	10,00	4282,00	MD14REME1002	SA "REMEDIJUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14REVI1007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14REZA1001	SA "REZACO"	45,00	10,00	0,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14RFOCO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	1,00	24000,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	2164,00	10,00	0,00
MD14CUPC1008	SA "CEREALE CUPCINI"	0,00	30,00	4,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	30,00	2000,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	1,00	9742,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	17,00	146,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	115,00	753,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	816,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	2202,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	29,99	3470,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	5109,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	150,00	137854,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	390,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	50,00	106,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	25,00	497,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	350,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1272,00	MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	0,00	14,00	81,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00	MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	492,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	7526,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	16725,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55,00	273,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	34,99	15000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	60,00	4321,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	52,50	5000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	65,00	265,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	300,00	1424,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	70,00	1777,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	368,00	3409,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	80,00	4155,00	MD14VEST1003	IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY" SA	0,00	400,00	49,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	90,00	332,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	1,00	1042,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	100,00	9544,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	49,99	86,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	120,00	1050,00	MD14VINT1004	SA "FABRICA DE VIN DIN TELENESTI"	0,00	1,00	2343,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	125,00	400,00	MD14VITE1005	SA "ORHEI - VIT"	0,00	16,90	1794,00
MD14FRUC1003	SA "FRUCTE"	0,00	0,50	49202,00	MD14VITM1005	SA "VIORICA-COSMETIC"	0,00	29,99	189,00
MD14FUDF1006	SA "FABRICA DE UNT DIN FLORESTI"	766,00	50,25	0,00	MD14VITM1005	SA "VIORICA-COSMETIC"	0,00	30,00	420,00
MD14FZGD1000	SA "FABRICA DE ZAHAR DIN GHINDESTI"	0,00	1,00	6814,00	MD14VITR1000	SA "VINIA TRAIAN"	100,00	40,00	0,00
MD14GRAL1005	SA pentru reparatia si deservirea automobilelor "INTEGRAL-AUTO"	0,00	60,00	105,00	MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	0,50	223713,00
MD14HIS1000	SA "HOTELUL "CHISINAU"	0,00	4,00	8488,00	MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	10,00	96199,00
MD14IAMO1005	SA "IAMOCS - SERVICE"	2434,00	1,00	0,00	MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	15,00	1467,00
MD14JLCI1001	SA "JLC"	0,00	30,00	4,00	MD24BECM1000	BC "BANCA DE ECONOMII"	1000,00	1,00	0,00

Banca Mondială a îndemnat la înlăturarea obstacolelor din calea transferurilor bănești

Transferurile bănești sunt o sursă importantă de venit pentru multe țări în curs de dezvoltare, un aflus stabil de capital, consideră Banca Mondială (BM), îndemnând să nu fie admise obstacole pe calea dezvoltării acestui instrument financiar.

Potrivit agenției "INFOTAG", experții BM menționează în raportul Migration and Remittances Brief, că transferurile bănești rămân stabile chiar și în condițiile instabilității financiare, când fluxurile de capital s-au redus drastic. Acest "efect stabilizator este în special actual pentru țările cu un număr mare de migranți".

Potrivit datelor băncii în 2013 India era lider în lume la volumul remitențelor (\$70 mld.). Apoi urmează China (\$60 mld.), Filipine (\$25 mld.), Mexic (\$22 mld.). În Moldova remitențele sunt considerabil mai puține – \$1,6 mld., însă pe cap de locuitor acesta este unul dintre cei mai înalți indici. Și la cota remitențelor față de PIB Moldova cu 25% ocupă locul patru în lume după Tadjikistan (42%), Kirgizstan (32%) și Nepal (29%).

BM prognozează că importanța remitențelor ca sursă de resurse externe va continua să crească. Potrivit calculelor sale, începând cu anul 2000 volumul transferurilor bănești în țările în curs de dezvoltare a atins circa 60% din volumul fluxurilor totale de investiții străine directe și a devenit cea mai mare sursă de valută străină.

În plus, acest instrument financiar este mai stabil decât alte fluxuri de capital, chiar și în perioada oscilațiilor financiare. De exemplu, în timpul ultimelor modificări bruște, când fluxurile de capital s-au redus în medie cu 14,8%, transferurile bănești au crescut cu 6%. Caracterul stabil al transferurilor bănești înseamnă că acestea pot contribui la reglementarea consumului în țările în curs de dezvoltare, care deseori se confruntă cu instabilitate macroeconomică.

Reieșind din aceasta BM a îndemnat la înlăturarea obstacolelor din calea dezvoltării acestui instrument. În particular, banca îndeamnă la încurajarea concurenței în domeniul transferurilor bănești; înlăturarea taxelor la transferurile bănești; precum și evitarea regimurilor valutare, care reduc semnificativ valoarea locală a transferurilor bănești.

Sectorul bancar trebuie să servească economia Moldovei și nu interesele unor grupuri netransparente

Declarația a fost făcută de directorul departamentului instituțiilor financiare ale BERD pentru Moldova, Ucraina, Belarus și Balcanii de Vest, Henry Russell în contextul intenției BERD de a-și majora cota de participare în capitalul Victoribank până la 50 la sută. Oficialul a subliniat că probleme ce țin de trans-

parență și guvernanta în sectorul bancar din Moldova, împreună cu un sistem judiciar slab, au implicații negative asupra investițiilor și a stabilității sectorului financiar. Russell a dat asigurări că BERD va continua să lucreze îndeaproape cu guvernul și autoritățile de reglementare din Moldova pentru a asigura ca doar investitorii transparenți, respectabili și demni de încredere să poată deține acțiuni la Victoribank și în băncile din țară la mod mai general. Anul trecut, Guvernul Republicii Moldova a inițiat măsuri pentru a reforma mediul de afaceri și a promova buna guvernare, inclusiv în sectorul bancar. Conform unui memorandum de înțelegere semnat cu BERD, părțile au convenit să creeze un registru unic și absolut transparent al acțiunilor băncilor din Moldova. Acesta va permite investitorilor, creditorilor, mass-mediei și publicului larg să acceseze informații cu privire la beneficiarii băncilor. După o serie de tranzacții netransparente cu acțiuni ale băncilor, BERD – anterior un creditor major al sistemului bancar din Moldova – a suspendat noi afaceri cu băncile deținute de acționari netransparenți. Finanțarea BERD pentru sectorul bancar a scăzut de patru ori de la peste 40 de milioane de euro în 2010 la puțin peste 10 milioane de euro în 2014. Alte instituții financiare internaționale – care, împreună cu BERD, reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare pe termen lung pentru sistemul bancar din Moldova – de asemenea au întrerupt finanțarea instituțiilor financiare locale în care structura de proprietate rămâne netransparentă. InfoMarket

Tarifele la energia electrică ar putea crește, ca urmare a deprecierei leului

Tarifele la energia electrică ar putea crește în condițiile în care leul moldovenesc continuă să se deprecieze și a trecut cu mult peste nivelul luat în calcul la stabilirea prețului în anul 2012. RED Union Fenosa a prezentat Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) calculele corespunzătoare, informează MOLDPRES.

După divizarea societății Gas Natural Fenosa în două companii, una de furnizare și alta de distribuție, ANRE urmează să aprobe tarifele corespunzătoare. „Calculul respectiv au fost depuse, sîntem în așteptarea unei decizii referitoare la acest aspect”, a declarat pentru MOLDPRES Vasile Gribincea, șef al Departamentului Relații Externe și Comunicare al companiei.

Potrivit acestuia, „ultima actualizare a tarifului a avut loc pe 11 mai 2012, iar de atunci s-au produs mai multe schimbări în structura prețurilor, inclusiv pe piața valutară. Datorită acestui fapt s-a format o diferență negativă, ce nu a fost ajustată la timp în tarif și care trebuie luată în considerare, alături de costurile la zi care alcătuiesc tariful”.

În actualul tarif acest curs de referință este de 11,83 lei, ceea ce este cu mult sub cursul valutar real la ziua de astăzi. Totodată trebuie menționat și faptul, că aproximativ 69 la sută din valoarea tarifului reprezintă prețul de achiziție a energiei electrice.

Peste 75 la sută din consumul de curent electric în zona de activitate a RED Union Fenosa este acoperit din importuri. Energia electrică este achiziționată la preț de 6,8 cenți pentru un kilowatt/oră.

„Există un risc pronunțat ca tarifele pentru serviciile reglementate să fie revizuite în direcția majorării în anul 2015 în contextul unei depreciere a monedei naționale, mai semnificative decât valoarea utilizată în anul 2012 la stabilirea „acestor tarife”, menționa ieri într-un comunicat Banca Națională a Moldovei.

La stabilirea tarifului la gazele naturale, Agenția Pentru Reglementare în Energetică a luat în calcul un curs de 11,9 lei pentru un dolar SUA, iar la stabilirea tarifului la energia

electrică respectiv 11,83 lei pentru un dolar. Cursul leu/dolar a încheiat anul 2014 la nivel de peste 15,5 lei pentru un dolar, iar după prima jumătate a lunii ianuarie a ajuns la 16.6640.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică, au fost create prin reorganizare două întreprinderi distincte, de distribuție a energiei electrice și de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate. Ca urmare, Gas Natural Fenosa Furnizare Energie va asigura, în continuare, activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate, iar RED Union Fenosa va presta doar serviciul de distribuție.

Peste 75% din participanții la un sondaj s-au arătat satisfăcuți de calitatea serviciilor de comunicații electronice

Nouă din zece participanți la un sondaj de opinie, realizat la comanda Agenției Naționale pentru Reglementări în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), au declarat că sînt satisfăcuți, complet sau parțial, de calitatea serviciilor și ofertele propuse. „Este cea mai înaltă notă dată unor servicii de comunicațiilor electronice”, a declarat astăzi într-o conferință de presă Roman Băhnanaru, șef adjunct al Direcției executive reglementări a ANRCETI, informează MOLDPRES.

Expertul ANRE explică aprecierea înaltă dată serviciilor de telefonie fixă prin faptul că au o istorie mai mare și au devenit obișnuite pentru consumatori.

Potrivit sondajului, 87,7 la sută din respondenți s-au arătat satisfăcuți de calitatea serviciilor de telefonie mobilă, iar de serviciul TV contra plată – 78 la sută. Șapte din zece persoane sînt de părere că pe piața telefoniei mobile sînt suficiente oferte și e ușor să găsești o una potrivită la un preț rezonabil. 12 la sută din participanții la studiul sociologic au notat că sînt insuficiente oferte, iar 19 la sută s-au obținut de la aprecieri.

Sondajul a mai arătat că 17 la sută din respondenți au cite două numere de telefon mobil, patru la sută trei și mai multe numere, iar 79 la sută doar o cartelă SIM.

„Este primul studiu de acest gen efectuat la nivel național și reprezintă un instrument de măsurare a gradului de satisfacție a consumatorilor de servicii de comunicații electronice”, a menționat Petru Mura, șef de direcție din cadrul ANRCETI. El a adăugat că sondajul este și un instrument „de evaluare a nivelului de utilizare a acestor servicii și a gradului de concurență pe segmentele de piață cercetate (Internet fix și mobil, telefonie mobilă, fixă și TV contra plată)”.

Potrivit datelor sondajului, cel mai înalt nivel de utilizare a serviciilor de comunicații electronice este înregistrat pe piața de telefonie. Astfel, nivelul de utilizare a telefoniei fixe (în gospodăria casnică) este de 95 la sută, iar al telefoniei mobile – de 91 la sută. Nivelul de utilizare a serviciului TV contra plată (în gospodăria casnică) este de 56 la sută.

Sondajul mai arată că 61 la sută din respondenți utilizează mai multe servicii de comunicații electronice la pachet de la un singur operator. Majoritatea respondenților au calificat drept utilă ideea creării unui comparator electronic al ofertelor propuse de operatori (70,2% din respondenți) și a unui comparator electronic al parametrilor de calitate a serviciilor prestate de operatori (73,1% din respondenți).

Petru Mura a explicat că primul comparator are menirea de a ajuta consumatorul să aleagă din multitudinea ofertelor de pe piață cea care i se potrivește mai mult, iar al doilea comparator – să verifice și să compare para-

metrii de calitate declarați de operatori cu cei înregistrați efectiv de către aceștia.

Sondajul a fost efectuat în perioada octombrie – noiembrie 2014 de către compania de cercetare a pieței XPLANE, pe un eșantion de 1150 de persoane. Marja de eroare a sondajului este de 3%.

Noi oportunități de dezvoltare a turismului vor fi create în Arealul moldovenesc al Dunării

Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova a realizat recent un studiu de fezabilitate, în baza căruia își propune dezvoltarea turismului în Arealul Moldovenesc al Dunării, informează MOLDPRES.

Președintele Asociației de Dezvoltare a Turismului în Moldova, Viorel Miron, a declarat astăzi la o conferință de presă, că în pofida faptului că pe parcursul ultimilor ani s-au făcut eforturi de a integra R. Moldova în spațiul dunărean, realizările sînt puțin simțite.

„Această zonă este una cunoscută prin peisajele și rezervațiile sale. R. Moldova are aici în Stepa Bugeacului o diversitate culturală nemaîntîlnită în altă parte a țării. Anual, zona este vizitată de peste 184 mii de străini”, a punctat Miron.

Potrivit lui Miron, în urma studiului de fezabilitate s-a evidențiat oportunitatea de a diversifica unitățile de cazare din Arealul Moldovenesc al Dunării, în special pentru amplasarea a două campinguri, în Giurgiuștii și Slobozia Mare, opt popasuri pe traseul turistic și cinci centre de informare a turiștilor în cadrul muzeelor pe segmentul Giurgiuștii-Cahul.

Costul proiectului este de circa 4,5 milioane de lei, cu finanțare locală de 10%.

MOLDPRES

ANRE a aprobat nivelul de rentabilitate al activității companiei Gas Natural Fenosa Furnizare Energie la nivel de 2,5% în anul 2015

Prin hotărârea sa privind nivelul de rentabilitate al activității de livrare a energiei electrice în 2015, Agenția Națională de Reglementare în Energetică a aprobat pentru 2015 profitul reglementat, în sumă de 71 mil. 268 mii lei, pe care trebuie să-l obțină Gas Natural Fenosa Furnizare Energie de la această activitate. Documentul precizează că în cazul în care nivelul reglementat al rentabilității aprobat de ANRE va depăși cifra de 2,5% din costul energiei electrice furnizate, la actualizarea tarifelor reglementate, rentabilitatea va fi ajustată pentru a se încadra în limitele de 2,5%.

Agenția InfoMarket a scris anterior că ANRE a eliberat companiei Gas Natural Fenosa Furnizare Energie o licență pentru furnizarea energiei electrice. Această companie cu capital străin a fost creată în urma reorganizării celei mai mari întreprinderi de distribuție a curentului din Moldova, RED Union Fenosa prin separare. Procesul de separare a RED Union Fenosa s-a desfășurat în conformitate cu art. 54 din Legea cu privire la energia electrică, care obligă operatorii rețelelor de distribuție să separe, din punct de vedere legal, activitatea de distribuție de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate.

Gas Natural Fenosa Furnizare Energie a fost înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice la 1 ianuarie curent. Conform extrasului din Registrul, unicul fondator al întreprinderii este compania Union Fenosa Internacional (Madrid, Spania).

InfoMarket

S.A. „MOLDELINA”

În conformitate cu art. 54 al Legii cu privire la piața valorilor mobiliare, S.A. „MOLDELINA”, cod fiscal 1003600049782, aduce la cunoștință că în registrul emitentului persoanelor care deține cel puțin 5% din valorile lui mobiliare cu drept de vot a fost înregistrate schimbări: Picus Liudmila, ce a procurat la Bursa de Valori a Moldovei, la data de 06.01.2015 acțiunile ale S.A. „MOLDELINA”, cod ISIN: MD14MOND1005, în cantitate de 13500 unități, ceea ce constituie 5% din totalul valorilor mobiliare emise, și la moment deține 23291 AON ce constituie 8,65% din totalul valorilor mobiliare emise.

Consiliul Societății pe acțiuni „Oglindire” în lichidare

(C/F 1003600091529, sediul: MD-2044, mun. Chișinău, str. Maria Drăgan, 11a)

a adoptat decizie privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- 1) Raportul lichidatorului.
- 2) Cu privire la aprobarea bilanțului provizoriu de lichidare.
- 3) Cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

Adunarea generală va avea loc cu prezența acționarilor pe data de 06 februarie 2015 la orele 08-30 în incinta clădirii de pe str. Maria Drăgan, 11a, mun. Chișinău.

Înregistrarea participanților va începe la ora 08-00.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor este întocmită conform situației din 14 ianuarie 2015.

Acționarii se vor familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor începând cu data de 23 ianuarie 2015 la sediul Societății pe adresa: mun. Chișinău, str. Maria Drăgan, 11a, în zilele lucrătoare, între orele 08.30 – 12.00.

Acționarii vor prezenta actul ce le confirmă identitatea, iar reprezentanții acționarilor – și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Relații la tel. 069-246-398

Уважаемые акционеры «Elevator Kelley Grains» S.A.

Исполнительный орган извещает, что Совет Общества принял решение созвать внеочередное общее собрание акционеров в очной форме 09 февраля 2015 года по адресу г. Каушаны, шоссе Тигина, 13. Административный корпус. Начало собрания в 11.00 часов. Регистрация участников с 10.00 до 10.50 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О заключении сделок.
2. О предоставлении полномочий по заключению сделок.
3. О заверении протокола внеочередного общего собрания акционеров.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен по состоянию на 20 января 2015 года.

С материалами по Повестке дня внеочередного общего собрания акционеры могут ознакомиться, начиная с 30 января 2015 года с 10.00 до 12.00 часов, кроме праздничных и выходных дней, в офисе Общества у юриста г-жи Н. Пынтя.

Акционеры могут участвовать в собрании при предъявлении документа удостоверяющего личность, а их представители – и доверенности, заверенной в порядке, установленном законодательством.

SA “Agro-Fortus”

Hotărârile aprobate la adunarea generală anuală a acționarilor din 30.12.2014,

- A aproba darea de seamă cu privire la activitatea societății pentru anul 2013.
- A aproba planul de activitate a societății pe anul 2014.
- A aproba darea de seamă financiară a societății pentru anul 2013.
- A aproba darea de seamă privind activitatea consiliului societății pentru anul 2013 și toate deciziile adoptate de consiliul societății privind încheierea de către societate a tranzacțiilor, precum și a recunoaște toate actele juridice efectuate de către consiliul societății ca fiind adoptate și săvârșite în interesul societății.
- A aproba darea de seamă anuală a comisiei de cenzori pentru anul 2013.
- A accepta informația privind acumularea pierderilor pentru anul 2013 și lipsa profitului net pentru repartizare.
- A aproba următoarele normative de repartizare a profitului net pe anul 2014: 50% – acoperirea pierderilor acumulate în anii trecuți; 50% – dezvoltarea producerii.
- A accepta informația privind lipsa propunerilor de modificare și completare a statutului societății.
- A accepta informația privind lipsa propunerilor de modificare și completare a regulamentele organelor de conducere și control ale societății.
- A aproba în calitate de auditor al societății pe anul 2014 firma de audit “TRUVORIX” SRL.
- A aproba contractul de audit în valoare nu mai mult de 5000 lei pe an.
- A accepta informația privind lipsa propunerilor de modificare și completare a statutului societății.
- A împuternici pe directorul societății Gheorge Serjantu a negocia și a stabili suma finală a contractului de audit.

La adunare au fost înregistrate și au participat 4 persoane (2 acționari persoane fizice și 2 reprezentanți legali a persoanelor juridice) care dețin total 171338 acțiuni cu drept de vot, ce constituie 52,58% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale societății. Restricții/limitări a dreptului de vot nu au fost depistate. Adunarea dispune de cvorumul necesar stabilit de lege.

Stimate acționar al SA „Fabrica de Produse Lactate din Călărași”

Organul executiv Vă aduce la cunoștință că la 05 februarie 2015 în incinta societății, pe adresa: or. Călărași, str. Șt. Neaga nr. 15 Consiliul societății a convocat adunarea generală extraordinară cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării – 10.00. Începutul adunării – 11.00

ORDINEA DE ZI:

- I. Cu privire la acceptarea garantării rambursării creditelor, dobanzilor și altor plăți aferente creditelor față de B.C. „Moldova-Agroinbdsbank” S.A.
- II. Autentificarea sau legalizarea semnăturilor Președintelui și Secretarului Adunării.

Înregistrarea va fi efectuată în baza actelor de identitate, iar în cazul neputinței participării personale la adunare aveți dreptul să împuterniciți un reprezentant sau deținătorul nominal de acțiuni să participe la adunarea generală a acționarilor în baza actului legislativ, mandatului autentificat în corespundere cu legislația, contractului sau a actului administrativ.

Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită de către Registratorul independent „Registrator Centru” S.A. la data de 20.01.2015.

Cu materialele pentru ordinea de zi aveți posibilitatea de a lua cunoștință de la data 26.01.2015 de la 10.00 până la 11.00 pe adresa: or. Călărași, str. Șt. Neaga nr. 15.

AVIZ al Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA

În temeiul art. 83 alin. (24) al Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni și art. 40 alin. 7) din Statutul CIA „ASITO” SA, Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA, aduce la cunoștință publică Hotărârea Consiliului Societății nr. 8 din 30.12.2014 cu privire la încheierea de către societate a unei tranzacții de proporții prin care

S-A DECIS:

1. A lua act de raportul analitic al Directorului general interimar Goncharuk Mykhaylo.
2. De a aproba tranzacția de înstrăinare a imobilului.

S-a votat- unanim

Președintele consiliului
Goncharuk Natalia
Secretarul ședinței
Membrii consiliului

CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA

Organul Executiv al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA comunică că la data 20 Ianuarie 2015 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății ținută cu prezența acționarilor. Adunarea a fost ținută după adresa mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 108/1. La Adunare au fost reprezentate 99,982% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății. Adunarea a întrunit cvorumul și a fost în drept să adopte decizii.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR SOCIETĂȚII A ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. A fi aprobat Statutul Societății în redacție nouă.
2. A fi aprobat Regulamentul Consiliului de Supraveghere al Societății în redacție nouă.
3. Semnăturile Secretarului Societății de pe Procesul-verbal de înregistrare a participanților la Adunare și semnăturile Președintelui și Secretarului Adunării de pe Procesul verbal al Adunării a fi autentificate de către Comisia de cenzori a Societății.

Organul Executiv CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR SA „DRUMURI – VULCĂNEȘTI”

La 15 ianuarie 2015 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „Drumuri-Vulcănești”, la care au fost prezenți 8 acționari, cvorumul a constituit 80,43% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

LA ADUNAREA GENERALĂ AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE DECIZII:

- s-a aprobat decizia privind majorarea capitalului social al societății cu mijloacele nebănești și bănești, deschiderea emisiei de acțiuni de tip închis, până la 15.02.2015;
- s-a aprobat valoarea de piață a mijloacelor nebănești în capitalul social al societății;
- s-a aprobat actele de primire-predare a bunurilor;
- de a împuternici Consiliul societății de a încheie emisiunea suplimentară, de a aproba lista subscriitorilor și darea de seamă despre rezultatele emisiunii suplimentare a valorilor mobiliare. De a împuternici Consiliul societății „Drumuri – Vulcănești” S. A să aprobe modificările în Statutul societății legate de emisie,
- s-au aprobat modificările în Statutul societății,
- s-a aprobat alegerea Consiliului al Societății și stabilirea remunerării acestora,
- s-a aprobat alegerea comisiei de cenzori și stabilirea remunerării acestora,
- s-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR S.A. „DRUMURI – COMRAT”

La 16 ianuarie 2015 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „Drumuri-Comrat”, la care au fost prezenți 19 acționari, cvorumul a constituit 84,08% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

LA ADUNAREA GENERALĂ AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE DECIZII:

- s-a aprobat decizia privind majorarea capitalului social al societății cu mijloacele nebănești, bănești și alte mijloace, deschiderea emisiei de acțiuni de tip închis, până la 16.02.2015;
- s-a aprobat valoarea de piață a mijloacelor nebănești în capitalul social al societății;
- s-a aprobat actele de primire-predare a bunurilor;
- s-au aprobat Statutul societății în redacția nouă,
- de a împuternici Consiliul societății de a încheie emisiunea suplimentară, de a aproba lista subscriitorilor și darea de seamă despre rezultatele emisiunii suplimentare a valorilor mobiliare. De a împuternici Consiliul societății „Drumuri – Comrat” S. A să aprobe modificările în Statutul societății legate de emisie,
- s-a aprobat alegerea Consiliului al Societății și stabilirea remunerării acestora,
- s-a aprobat alegerea comisiei de cenzori și stabilirea remunerării acestora,
- s-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

S.A. „MUGUREAN”

Organul executiv al S.A. „MUGUREAN”, str. Matei Basarab, 5/1, mun. Chișinău, anunță acționarii, conform hotărârii Adunării anuale a acționarilor din 17 mai 2014, a stabili plata dividendelor pentru trimestrul III și IV al anului 2014, în mărime de 18,00 lei pentru fiecare acțiune. Dividendele vor fi achitate acționarilor începând cu 26 ianuarie 2015 pe str. Matei Basarab, 5/1, mun. Chișinău, în fiecare zi de vineri – orele 10.00-12.00

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
ноябрь 2014 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Новые регулирующие
нормы НКФР

4

ЕБРР прогнозирует на 2015 г. остановку экономического роста в Молдове, снизив прогноз роста ВВП нашей страны на этот год с 4% до 0%

Об этом говорится в новом обзоре региональных экономических перспектив (Regional Economic Prospects), опубликованном Европейским банком реконструкции и развития. Эксперты ЕБРР отмечают, что в Молдове, как и в Армении, экономический рост в 2015 г. остановится.

Есть также высокий риск рецессии в наших странах на фоне регионального спада и сокращения в 2015 г. роста ВВП в России, которая является одним из основных наших торговых и финансовых партнеров, а также главным источником денежных переводов. Как ожидается, снижение цен на нефть частично компенсирует неблагоприятные внешние события для обеих стран, являющихся чистыми нетто-импортерами углеводородов, хотя положительное влияние будет ограничено.

Как отмечают в ЕБРР, Молдова и Армения столкнулись с девальвацией своих валют в конце 2014 г. Дальнейшая неблагоприятная динамика их национальных валют может сказаться на реальном и финансовом секторах их экономики, с учетом высоких темпов долларизации в банковском секторе.

Следует отметить, что ЕБРР ухудшил прогноз по динамике ВВП практически для всех стран СНГ. В частности, эксперты ЕБРР ожидают, что в России спад ВВП в

2015 г. составит 4,8% вместо 0,2% (прогноз сентября 2014 г.), в Украине – 5% вместо 3%. Прогнозируется, что спад экономики будет зарегистрирован в этом году и в Беларуси – 1,5% вместо ожидавшегося ранее роста на 0,5%. ЕБРР снизил прогноз роста ВВП Армении с 3,5% до 0%, в Азербайджане – с 3% до 1,5%, в Казахстане – с 5,1% до 1,5%, в Киргизии – с 4,8% до 3,2%, в Туркмении – с 10% до 9,7%.

В то же время прогноз роста ВВП для Таджикистана сохранен на прежнем уровне – 4,4%, Узбе-

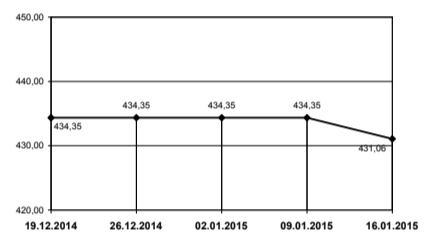
кистана – повышен с 7,6% до 7,8%, для Грузии – с 4% до 4,2%. Как сообщало ранее агентство InfoMarket, МВФ прогнозировал ранее на 2015 г. восстановление роста ВВП Молдовы до 3,5% после ожидаемого в 2014 г. замедления темпов экономического роста до 2%. В то же время Всемирный банк прогнозирует на 2015 г. рост ВВП Молдовы на 3%, ожидая, что в последующие 2 года рост молдавской экономики ускорится, и рост ВВП Молдовы в 2016 г. и 2017 г. составит 3,5% и соответственно 5%.

Эксперты ВБ полагают, что по итогам 2014 г. рост ВВП Молдовы составит 2%. Итоговых данных по динамике ВВП страны в прошлом году пока нет. ВВП Молдовы за 9 месяцев 2014 г. составил 81 млрд 722 млн леев, увеличившись в реальном выражении на 4,7% по сравнению с тем же периодом 2013 г. Как сообщало ранее агентство InfoMarket, рост ВВП Молдовы в 2013 г., по уточненным данным, составил 9,4%.

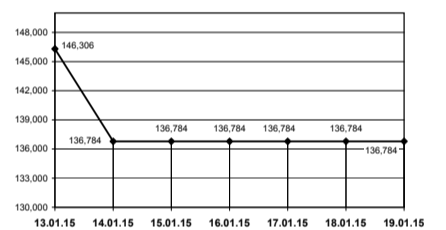
InfoMarket

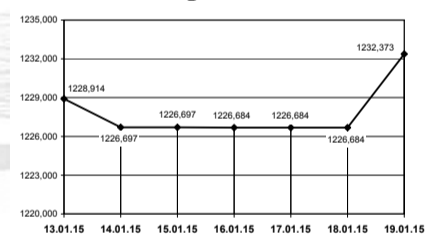
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 21.01.2015

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.2509
EUR	1	19.9809
UAH	1	1.0816
RON	1	4.4315
RUB	1	0.2655

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 12 по 17 января 2015 года составил 73,7 млн леев. Итого на бирже было заключено 14 сделок с акциями 8 эмитентов.

На интерактивном рынке (Основная Секция) с акциями КБ «Moldova Agroindbank» АО было проведено 6 сделок на сумму 41,7 млн леев. Рыночная цена акций банка варьировала в пределах 1025-1050 леев за акцию. Цена акций КБ «Eurocreditbank» АО выросла с 10,20 до 14 леев.

В Секции Прямых Сделок в рамках голосовых торгов были проданы ценные бумаги 3 эмитентов в объеме 1,9 млн леев.

Зарегистрировано публичное предложение на приобретение собственных акций КБ «Banca de Finanțe și Comerț» АО в количестве 104 434 акций по цене 287,26 лея. Общая стоимость сделки составила почти 30 млн леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Пакет акций Moldova-Agroindbank в 3,85% продан на Фондовой бирже Молдовы за 41,5 млн леев

В частности, 40 тыс. акций банка были реализованы в ходе 4 сделок по цене 1037 леев за штуку при номинальной стоимости одной акции в 200 леев. Общая стоимость сделки составила 41,48 млн леев.

По сведениям участников фондового рынка, упомянутый пакет акций Moldova-Agroindbank продал Victoriabank, который купил эти ценные бумаги MAIB в момент, когда из капитала Moldova-Agroindbank выходили акционеры из Словении. Данные о покупателе акций Moldova-Agroindbank пока не раскрываются. Согласно действующему законодательству, банк обязан в течение 15 дней разместить соответствующую информацию на своем сайте.

InfoMarket

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку БЮЛЛЕТЕНЬ • 11 • 2014 РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В ноябре 2014 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг 3 дополнительные эмиссии акций на общую сумму 7,11 млн лей (Таблица №1).

Объем эмиссий акций в ноябре 2014 года увеличился, по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года, на 6,86 млн лей.

Кроме того, показатели дополнительных эмиссий снизились с 398,79 млн лей в 2011 году до 7,11 млн лей в 2014 году (Диаграмма №1).

В январе-ноябре 2014 года было осуществлено 52 эмиссии акций на сумму 1157,56 млн лей, что на 332,45 млн лей или 40,29% больше, чем за аналогичный период предыдущего года (Диаграмма №2).

Установлено, что, несмотря на снижение числа эмиссий ценных бумаг в период с 2011 года до 2014 года (Диаграмма №3), совокупный объем эмиссий развивался неоднородно в период с 2010 по 2014 г. (Диаграмма №2).

Иностранные инвестиции составили 778,77 млн лей или 67,28% от общего объема инвестиций за отчетный период.

Так, объем иностранных инвестиций вырос с 440,83 млн лей в 2013 году до 778,77 млн лей в 2014 году. Этот факт был обусловлен инвестициями из Голландии – 49,96%, Италии 32,10% и Румынии – 8,33% от общего объема инвестиций (Диаграмма №4).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В период с января по ноябрь 2014 года на вторичном рынке осуществлено 3934 сделки с ценными бумагами на сумму 1283,17 млн лей, что на 20,97% меньше, по сравнению с объемом сделок в январе-ноябре 2013 года. Общий объем сделок развивался неравномерно в период с 2010 по 2014 год, а общее число сделок значительно снизилось с 5059 единиц в 2010 году до 3934 единиц в 2014 году (Таблица №2).

Ежемесячная динамика показателей вторичного рынка ценных бумаг в январе-ноябре 2014 года указывает на минимальный уровень в 5,43 млн лей в августе и максимальный в 447,31 млн лей в апреле. Кроме того, наблюдается значительный рост числа сделок.

Надо отметить, что в апреле объем сделок превысил среднемесячный уровень в 2,7 раза, а в ноябре отчетного периода этот объем вырос в 1,2 раза по сравнению с среднемесячным уровнем (Диаграмма №5).

В ноябре 2014 года на вторичном рынке было осуществлено 493 сделки с ценными бумагами на общую сумму 193,18 млн лей, что на 3,72 млн лей или на 1,89% меньше объема сделок аналогичного периода предыдущего года (Диаграмма №6).

За отчетный период НКФР зарегистрировала следующие проспекты публичных предложений ценных бумаг на вторичном рынке:

- публичное предложение о приобретении на вторичном рынке ценных бумаг, объявленное оферентом Торгово-строительной компанией "Moldagroconstructia" S.A., предметом которого является приобретение 3785 простых именных акций, выпущенных Институтом "Agroindproiect" S.A. (ул. Армянская 55, мун. Кишинев, IDNO 1003600087368) по цене 140,00 леев за акцию, сроком действия 60 дней с момента объявления (Постановление НКФР №53/10 от 07.11.2014, Monitorul Oficial №340-343/1591 от 14.11.2014);
- публичное предложение о приобретении на вторичном рынке ценных бумаг, объявленное оферентом "Kroniaco

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в ноябре 2010-2014 гг.

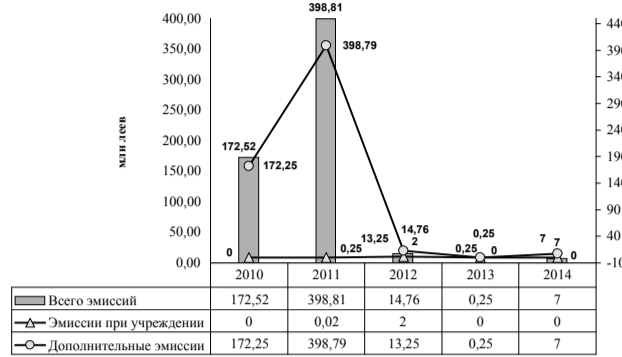

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-ноябре 2010-2014 гг.

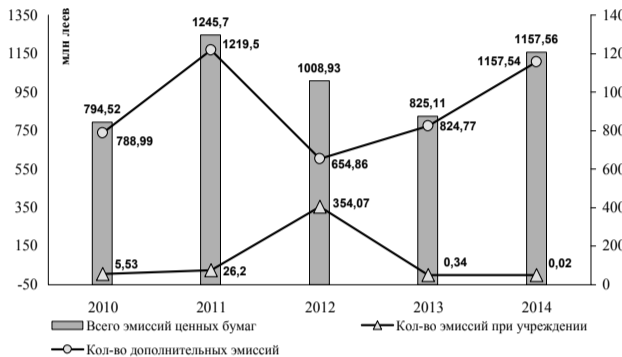

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе-ноябре 2010-2014 гг.

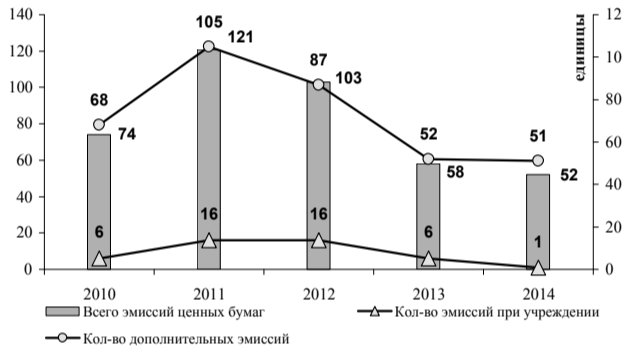

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе-ноябре 2014 г.

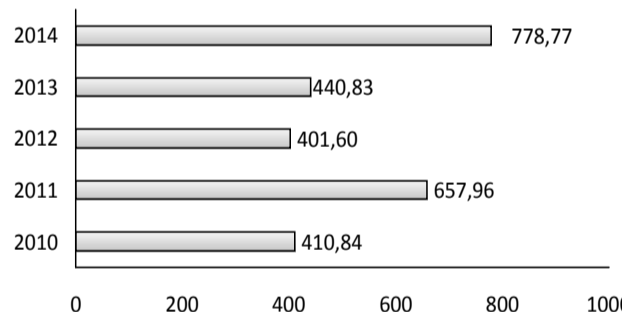

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в ноябре 2014 года

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев	Уровень котировки на ФБМ
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. „LIMI INTER”	MD14REM1008	40000	400	100	100	-
S.A. „UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI”	MD14B10C1006	6667845	444523	15	15	-
S.A. «M.I.F.»	MD14MIF11008	402838	402838	1	1	-
Всего		7110683				

Таблица №2 Вторичный рынок в ноябре 2010-2014 гг.

Показатель	2010	2011	2012	2013	2014	2014 г. по сравнению с 2013 г., %	
Биржевой рынок	Кол-во сделок (единиц)	1986	1543	1491	946	962	1,6913
	Объем сделок (млн леев)	195,17	182,5	535,12	519,4	484,38	-6,742
Внебиржевой рынок	Кол-во сделок (единиц)	2115	2494	1718	2159	1998	-7,457
	Объем сделок (млн леев)	189,52	1615,5	404,77	725,35	556,48	-23,28
Всего на вторичном рынке	Кол-во сделок (единиц)	4101	4037	3209	3105	2960	-4,67
	Объем сделок (млн леев)	384,69	1798	939,89	1244,75	1040,86	-16,38

Таблица №3 Сделки, осуществленные с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ, ноябрь 2014 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во сделок, ед.	Кол-во реализованных акций, ед.	Рыночная цена одной акции, леев	Объем сделок, леев	Доля реализованных акций в общем количестве выпущенных акций, %	Номинальная стоимость одной акции, леев	Уровень листинга
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	2	73	1019,00	74387,00	0,007	200,00	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1	1	30,00	30,00	0,000	5,00	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	2	11	98,00	1078,00	0,001	100,00	1
BC "MOBIASBANCA-Grupa Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	1	1	60,00	60,00	0,000	10,00	1
BC "MOLDINDCONBANCA" SA	MD14MICB1008	1	1	100,00	100,00	0,000	100,00	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	1	1	30,45	30,45	0,000	10,00	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	1	4	22,85	91,40	0,000	10,00	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	14	9575486	19,50	186721977,00	38,302	10,00	1
IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY" SA	MD14VEST1003	1	1	400,00	400,00	0,000	25,00	1
Всего		24	9575579		186798153,85			1

Диаграмма №5 Ежемесячная динамика эмиссий ценных бумаг, январь-ноябрь 2014 г.

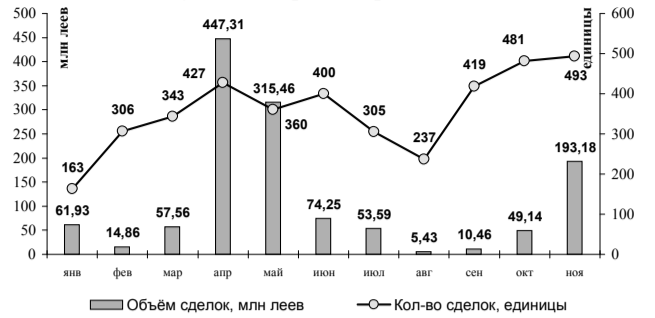

Диаграмма №6 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, ноябрь 2010-2014 гг.

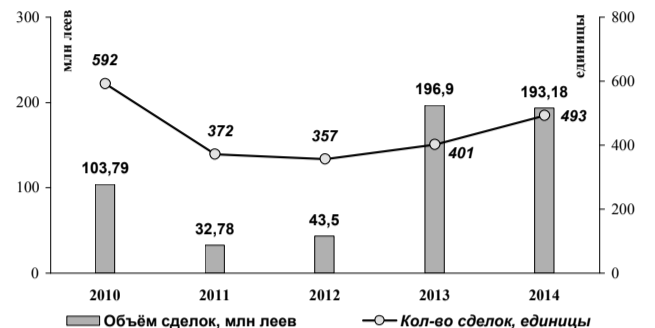

Диаграмма №7 Биржевые сделки, ноябрь 2010-2014 гг.

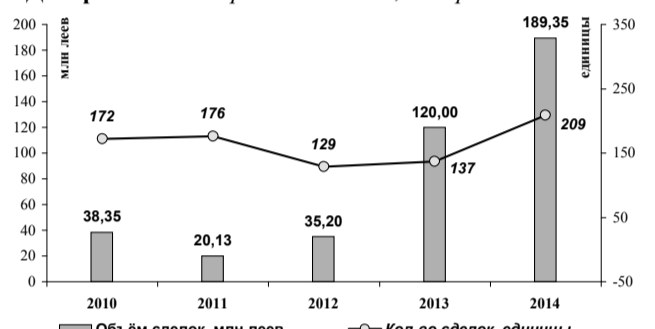
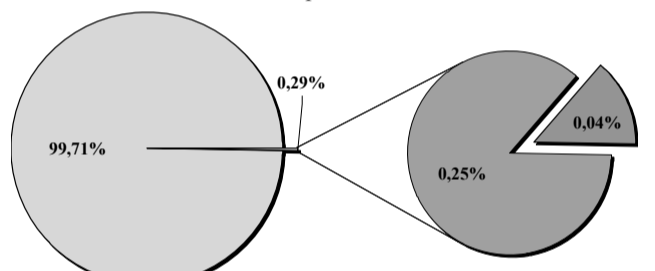

Диаграмма №8 Структура биржевых сделок в ноябре 2014 г.

- Сделки купли-продажи - 188,80 млн леев
- Сделки в результате голосовых аукционов (единый пакет) - 0,47 млн леев
- Сделки на условиях публичных предложений - 0,08 млн леев

Диаграмма №9 Структура сделок на вторичном рынке, ноябрь 2014 г. (по объему сделок)

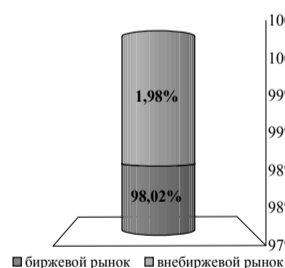

Диаграмма №10 Структура сделок на вторичном рынке, ноябрь 2014 г. (по количеству сделок)

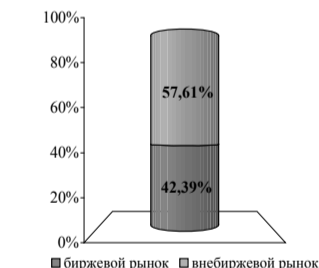

Диаграмма №11 Внебиржевые сделки, ноябрь 2010-2014 гг.

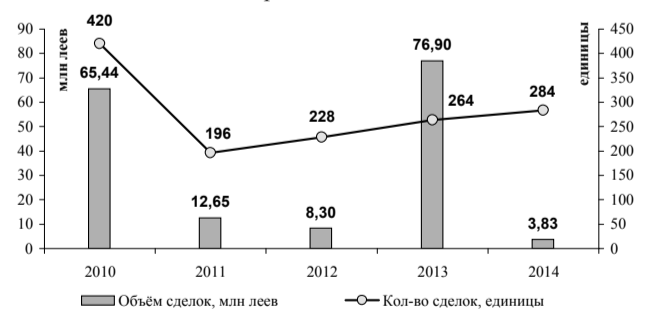
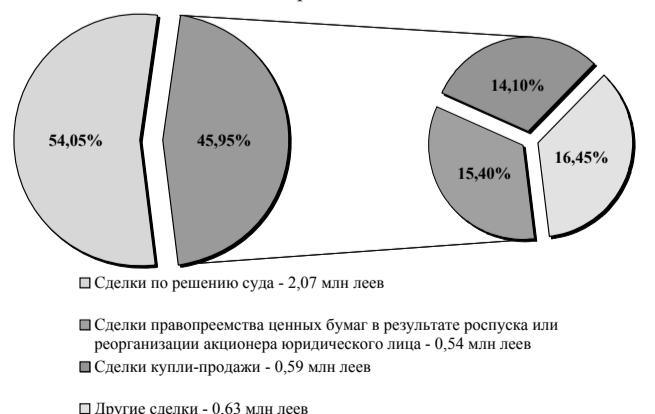

Диаграмма №12 Структура внебиржевых сделок, ноябрь 2014 г.

Management Limited”, предметом которого является приобретение 5850000 простых именных акций, выпущенных Торговым домом “Gemeni” S.A. (бульвар Штефана чел Маре, 136, мун. Кишинев, IDNO 1002600029473) по цене 17,00 леев за акцию, сроком действия 30 дней с момента объявления (Постановление НКФР №56/10 от 14.11.2014, Monitorul Oficial №345-351/1611 от 21.11.2014);

• публичное предложение на вторичном рынке ценных бумаг, объявленное “Banca de Finanțe și Comerț” S.A. (ул. Александра Пушкина, 26, мун. Кишинев, IDNO 1002600005347), о приобретении своих размещенных акций в количестве 104434 простых именных акций по цене 287,26 леев за акцию, сроком действия 30 дней с момента объявления (Постановление НКФР №57/4 от 28.11.2014, Monitorul Oficial 358-363/1710, 04.12.2014).

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

В ноябре 2014 года на биржевом рынке было зарегистрировано 209 сделок на общую сумму 189,35 млн лей. Биржевой оборот увеличился в 1,58 раза по сравнению с ноябрем предыдущего года (Диаграмма №7).

Согласно данным Диаграммы №7, показатели биржевого рынка значительно выросли с 20,13 млн лей в 2011 году до 189,35 млн лей в 2014 году, так, в ноябре 2014 года объем сделок превысил среднемесячный показатель ноября за эти годы в 2,35 раза.

В структуре биржевых сделок за отчетный период наибольшая доля приходится на сделки купли-продажи – 188,80 млн лей или 99,71%. Сделки по голосовым аукционам (единым пакетом) составили 0,47 млн лей или 0,25% от общего объема биржевых

сделок. Сделки на условиях публичных предложений составили 0,08 млн лей или 0,04% (Диаграмма №8).

Доля биржевых сделок в ноябре 2014 года составила 98,02% от общего числа сделок за этот период на вторичном рынке (Диаграмма №9).

Доля сделок на биржевом рынке в ноябре 2014 года составила 42,39% от общего числа сделок в этом месяце (Диаграмма №10).

Информация о сделках с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №3.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В ноябре 2014 года на внебиржевом сегменте рынка было зарегистрировано 284 сделки на сумму 3,83 млн лей. Объем таких сделок уменьшился на 73,07 млн лей по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №11).

В структуре внебиржевых сделок за отчетный период наибольшая доля приходится на сделки по решению суда – 2,07 млн лей или 54,05%. Сделки купли-продажи составили 0,59 млн лей или 15,40% от общего объема внебиржевых сделок. Сделки правопреемства на ценные бумаги в результате роспуска или реорганизации акционера-юридического лица составили 0,54 млн лей или 14,10%, другие сделки – 0,63 млн лей или 16,45% (Диаграмма №12).

Национальная комиссия по финансовому рынку:
MD 2012, мун. Кишинев, б-р Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Управление внешних отношений и развития:
тел. (373 22) 859 430

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 16 января 2015 года был рассмотрен ряд вопросов.

В целях проверки соблюдения законодательства в сфере страхования Административный совет НКФР принял решение провести комплексную проверку деятельности предприятия с иностранным капиталом страхового брокера «INSURANCE CONSULTING & SOLUTIONS» S.R.L. в период с 01.10.2011 по 30.09.2014.

Административный совет НКФР предписал Международной страховой компании «ASITO» S.A. в течение 3-х дней с момента вступления решения НКФР в силу представить информацию о цене ценных бумаг указанной компании по требованию Национальной комиссии по финансовому рынку, подтвердив ее отчетом об оценке по состоянию на 15.12.2014, составленном компанией, которая владеет лицензией НКФР на право осуществления оценки ценных бумаг, а также представить специализированный отчет о маржах платежеспособности и коэффициенте ликвидности страховщика на ту же дату. Международная страховая компания «ASITO» была предупреждена о возможности отзыва лицензии на право осуществления деятельности в сфере страхования в случае неисполнения положений постановления НКФР.

Административный совет НКФР зарегистрировал в Государственном реестре ценных бумаг:

– ценные бумаги, размещенные при учреждении Акционерного общества «SERVICII SALUBRIZARE FLOREȘTI», на сумму 6775884 леев в количестве 6775884 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей;

– ценные бумаги, согласно отчетам о результатах дополнительных эмиссий акций:

– Акционерного общества «INTERENERGO» на сумму 10000 леев в количестве 10000 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей, за счет денежных средств;

– Акционерного общества «PRESUDOR» на сумму 20098527 леев в количестве 873849 простых именных акций номинальной стоимостью 23 лея, за счет конвертирования кредитных долгов;

– исключение и аннулирование ценных бумаг, выпущенных ранее Акционерным обществом «TIMPLARUL» в количестве 559456 простых именных акций, в результате ликвидации.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение выдать Акционерному обществу «Gest-Capital» лицензию на право осуществления дилерской деятельности на рынке ценных бумаг в качестве основного вида деятельности и брокера, андеррайтинга и инвестиционного консалтинга – в качестве смежных, начиная с 22 января 2015 года, действительную

до получения новой лицензии на условиях, предусмотренных Законом «О рынке капитала».

Административный совет НКФР принял решение выдать предварительное согласие на снятие со специального счета, открытого в Национальном депозитарии ценных бумаг Молдовы, 4 940 акций, выпущенных S.A. «CAAN», и передать в реальное держание на счет S.R.L. «COTINVCOM».

В ходе заседания принято решение об изменении Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №4/1 от 01.02.2013 «О некоторых мерах по завершению процедуры ликвидации видов профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, осуществлявшейся ранее некоторыми профессиональными участниками».

Кроме того, было отменено Распоряжение Национальной комиссии по финансовому рынку №3/7-О от 20.01.2012 «О приостановлении операций с ценными бумагами, выпущенными Акционерным обществом «Reparații Auto».

Изучив представленные документы, Административный совет НКФР принял решение разрешить исключение из Государственного реестра юридических лиц ссудо-сберегательную ассоциацию «BARONCEA» из села Баронча, Дрокиевского района, в результате ликвидации.

Кроме того, выдано разрешение на осуществление инвестиций в корпоративные ценные бумаги ссудо-сберегательной ассоциацией «BOTNA» путем приобретения 217 привилегированных акций I класса, выпущенных Акционерным обществом «Corgorația de Finanțare Rurală», по максимальной цене 200 леев, на сумму до 43400 леев, и 15 простых акций I класса, выпущенных той же компанией, по максимальной цене 180 леев на сумму до 2700 леев.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение разрешить осуществление инвестиций в корпоративные ценные бумаги ссудо-сберегательной ассоциацией «VALEA VÎLCULUI» путем приобретения 22 простых акций I класса, выпущенных Акционерным обществом «Corgorația de Finanțare Rurală», по максимальной цене 180 леев на сумму до 3960 леев.

Административный совет НКФР утвердил Положение о реорганизации и роспуске организаций коллективных инвестиций в ценные бумаги и обществ доверительного управления инвестициями.

Кроме того, было одобрено и выставление на публичные консультации проекта Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку об утверждении Положения о фонде ликвидности ссудо-сберегательных ассоциаций.

Для проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций Административный совет НКФР принял решение провести комплексные проверки в А.Е.І. «BUȘILA» и А.Е.І. «CHIRILENI» в период деятельности с 01.01.2012 по 31.12.2014.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.

Отчет о результатах проведения Публичного предложения о приобретении акций “Banca de Finanțe și Comerț” S.A.

- 1) дата составления: 15 января 2015
- 2) наименование оферентом: „Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
наименование брокерской компании: Compania de broker „FinCom-Bank” S.A.
- 3) наименование эмитента ценных бумаг: „Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
- 4) номер и дата решения Комиссии по финансовому рынку о регистрации Публичного предложения о приобретении: №. 57/4 от 28 ноября 2014г.
- 5) количество акций заявленных к приобретению в рамках Публичного предложения о приобретении: 104 434 акций, cod ISIN MD14BFCM1001, что составляет 7,94% от общего количества акций находящихся в обращении, по цене в 287,26 лей за одну акцию.
- 6) количество и доля акций предложенных к приобретению в рамках Публичного предложения о приобретении: – всего были зарегистрированы заявления от 49 акционеров с предложениями к приобретению 658 339 акций, cod ISIN MD14BFCM1001, что составляет 50,05% от общего количества акций находящихся в обращении.
- 7) количество акций, приобретенных оферентом: – 104 434 акций, cod ISIN MD14BFCM1001, за общую сумму в 29 999 710,84 лей;
- 8) доля акций, приобретенных оферентом: – 7,94% от общего количества акций находящихся в обращении.
- 9) даты и способ расчетов с держателями акций: – начиная с 21 января 2015 за счет личных средств Банка в порядке установленном правилами Фондовой Биржи.

Исполнительный орган Банка

Экс-министр финансов Молдовы Михай Манолу избран гендиректором BNAA

Это решение было принято на повторном внеочередном собрании членов Национального бюро страховщиков автотранспортных средств 13 января 2015 г. Из 8-ми членов BNAA в повторном собрании приняли участие три компании – Grawe Carat Asigurari, Moldcargo, Moldova-Astrovaz и ассоциированный член BNAA (без права голоса) Acord Grup.

На собрание не пришли представители Asito, Donaris VIG, Klassika Asigurari, а юристы Moldasig и Victoria-Asigurari участвовали в качестве наблюдателей. В ходе собрания, помимо избрания гендиректора, был избран новый состав Админсовета, в который вошли Михай Манолу (гендиректор BNAA), Кристина Долгий (гендиректор Moldcargo), Вероника Малкоч (гендиректор Grawe Carat Asigurari), Федор Димитров (гендиректор Moldova-Astrovaz), Виктор Гайчук (гендиректор Acord Grup). Также было выдвинуто предложение назначить председателем Админсовета Виктора Гайчука, и этот вопрос будет рассмотрен на ближайшем заседании бюро. Напомним, до проведения собрания Админсовет BNAA возглавлял Виталий Бодя (гендиректор Moldasig), а обязанности гендиректора исполнял Евгений Гарабажиу. Как стало известно агентству InfoMarket, члены BNAA, не принявшие участие в повторном собрании Бюро, рассматривают возможность обращения в судебные инстанции для определения законности проведенного собрания BNAA и принятых на нем решений. Официальная позиция Национальной комиссии по финансовому рынку по данному вопросу будет объявлена после получения протокола прошедшего собрания BNAA.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Юрие ФИЛИП,
Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:
capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)
Расчетный счет: 225139437,
ф/к 1003600114204,
КБ “Eximbank - Gruppo Veneto Banca” АО,
филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информационных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах “Capital Market”, отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии “Edit Tipar” SRL

Новые регулирующие нормы

Недавно Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку утвердил ряд положений рынка капитала, связанных с сектором организаций коллективных инвестиций в ценные бумаги. По этому поводу мы побеседовали с Раисой Андроник, заместителем директора Генерального управления коллективных инвестиций и микрофинансирования.

– Г-жа Андроник, каковы цели разработки и утверждения этих документов?

– Данные регулирующие нормы были разработаны и утверждены в целях применения положений Закона №171 от 11.07.2012 «О рынке капитала». В Главе V «Организации коллективного инвестирования в ценные бумаги» Закона устанавливаются общие нормы принципов и механизмов функционирования, участников и инвестиционной политики, доказавшие свою эффективность в международной практике. Они предлагают введение целого ряда четко разграниченных условий порядка инвестирования денежных средств населения, привлеченных организациями коллективного инвестирования в ценные бумаги (ОКИЦБ). В этом смысле предусмотрены условия учреждения ОКИЦБ, которые непрерывно и без промедления размещают и выкупают доли участия, предусмотрена расширенная возможность диверсификации инвестиций, требования к капиталу, обязательства обеспечения прозрачности в ходе деятельности, безопасности активов, путем соблюдения принципа диверсификации портфеля активов, управляемого благоразумно с обязательством образования гарантийного фонда размещений в целях проведения процедуры выкупа и т. д. Организации, регулируемые нормами этого раздела Закона, являются ОКИЦБ, общества доверительного управления инвестициями и депозитарии.

Указанные Положения призваны дополнить и детализировать нормы Закона о рынке капитала. Так, Положение о разрешении учреждения и функционирования организаций коллективного инвестирования в ценные бумаги устанавливает ряд правил и процедур для получения разрешения на создание ОКИЦБ, которая, согласно Закону о рынке капитала, является субъектом с юридическим статусом, созданным на основе учредительного акта в форме инвестиционной компании либо на основе договора простого товарищества, без учреждения юридического лица, в форме инвестиционного фонда. ОКИЦБ могут создаваться на основании предварительного заключения, выданного НКФР. Также Положение устанавливает требования к должностным лицам обществ доверительного управления инвестициями (ОДУИ), инвестиционной компании и депозитария в целях

обеспечения адекватной защиты интересов инвесторов. Европейское законодательство предусматривает, что ОДУИ должны нанимать персонал, который обладает способностями, знаниями и опытом, необходимыми для выполнения своих функций, работающий честно, компетентно, благоразумно и усердно в интересах ОКИЦБ. Руководство ОДУИ, инвестиционной компании и депозитария должно обладать хорошей репутацией и достаточным опытом, чтобы работать в этой сфере, и поэтому их соответствие этим требованиям должно быть заверено компетентным органом.

Кроме того, Положение содержит исчерпывающий список документов, которые должны быть представлены Национальной комиссии по финансовому рынку для получения предварительного заключения при создании ОКИЦБ, требования в сфере прав инвесторов, такие как порядок уведомления держателей инвестиционных паев о замене ОДУИ и содержание такого уведомления, требование к переводу активов ОКИЦБ и замене депозитария.

Другим нормативным актом является Положение о публичных предложениях долей участия организаций коллективного инвестирования в ценные бумаги, которое содержит требования к эмиссии, публичной продаже и выкупу инвестиционных паев и акций инвестиционных компаний, регистрации в НКФР публичного предложения на доли участия (акции или инвестиционные паи).

Так, информация об основных характеристиках ОКИЦБ, включенная в проспект публичного предложения долей участия, должна быть изложена таким образом, чтобы инвестор понял профиль и риски ОКИЦБ, приняв решение об инвестировании на основе этих знаний. Поэтому в приложении к Положению содержится содержание проспекта и ключевой информации, предназначенных инвесторам, которые в обязатель-

ном порядке предоставляются в распоряжение общественности до подписки. Положение устанавливает процедуру регистрации публичного предложения долей участия в НКФР, в том числе документы, которые необходимо предоставить для регистрации публичного предложения долей участия или изменения в информации о предложении после регистрации проспекта публичного предложения, в случае наступления событий, которые могут помешать проведению предложения в период подписки. В этом смысле ОКИЦБ обязана ежегодно обновлять проспекты, внося все появляющиеся изменения, предоставляя их в распоряжение общественности в порядке, установленном законом и учредительными документами/правилами фонда.

Важным разделом этого Положения является глава, посвященная процедуре эмиссии и аннулирования долей участия в результате публичного предложения, в том числе и методы установления цены размещения и выкупа долей участия. Так, лицо становится инвестором после оплаты долей участия, выплаченная сумма конвертируется в инвестиционные паи или акции согласно цене размещения, рассчитанной в зависимости от момента подачи заявления на подписку на стоимость чистого актива на один пай, подтвержденной депозитарием. Кроме того, в ходе процедур эмиссии и выкупа необходимо обеспечить повышенный уровень безопасности электронных систем во время электронной обработки данных, а также полноту, неприкосновенность и конфиденциальность зарегистрированной информации. Поэтому Положение устанавливает меры безопасности, которые должны принимать общества доверительного управления инвестициями и депозитарии в ходе операций эмиссии и выкупа.

Еще два нормативных акта (Положение о пруденциальном регулировании деятельности

ОДУИ и Положение о прозрачности и публичности ОКИЦБ и ОДУИ), недавно утвержденные Национальной комиссией по финансовому рынку, связаны с регулирующими и надзорными требованиями к обществам доверительного управления инвестициями. Модель регулирования, основанная на распорядительных нормах, ранее применяемая профессиональными участниками рынка капитала, уже устарела и противоречит директивам ЕС, где регулирование основано на принципах. Также применение регулирующей модели, отличающейся от модели, установленной директивами ЕС, ограничивает возможности появления крупных инвесторов из стран ЕС и других развитых стран.

В свете такого подхода Закон о рынке капитала ввел общие условия деятельности инвестиционных обществ, отражающих модель регулирования, основанной на принципах и применении пруденциального надзора Национальной комиссией. Так, Положение о пруденциальном регулировании деятельности ОДУИ требует от этих обществ разработки и применения ряда внутренних процедур и политики в целях обеспечения защиты интересов держателей долей участия, относящихся к внутренней организации деятельности, оценки соответствия, внутреннему аудиту, эффективному менеджменту рисков, управлению конфликтами интересов, нормам поведения. Кроме того, Положение о прозрачности и публичности ОКИЦБ и ОДУИ вводит требования к раскрытию информации общественности о деятельности и успехах ОКИЦБ, а также для проверки достоверности и полноты информации, предоставленной Национальной комиссией.

– На фоне движения Республики Молдова по пути европейской интеграции и подписания Соглашения об ассоциации с ЕС, вероятно, для разработки данных нор-

мативных актов необходимо внимательно изучить и руководствоваться европейским законодательством...

– Несомненно. И Закон о рынке капитала и другие связанные с ним нормативные акты призваны устранить расхождения в нынешнем законодательстве в этой сфере, учитывая законодательные нормы и опыт Европейского союза. Цель заключается в оптимизации регулирующей и надзорной базы для подотчетных организаций. Так, при разработке указанных положений были учтены, в первую очередь, нормы Директивы 2009/65/СЕ от 13.07.2009 Европейского парламента и Совета по координации законодательных, регламентарных и административных положений в отношении организаций коллективного инвестирования в ценные бумаги (ОКИЦБ), а также другие европейские нормативные акты, такие как Директива 2010/43/UE Комиссии от 1 июля 2010 года о введении в действие Директивы 2009/65/СЕ Европейского парламента и Совета об организационных требованиях, конфликтах интересов, правилах поведения, управлении рисками и содержании соглашения между депозитарием и обществом по управлению, Положение (UE) №583/2010 Комиссии от 1 июля 2010 года о введении в действие Директивы 2009/65/СЕ Европейского парламента и Совета о ключевой информации для инвесторов и условиях, которые должны быть выполнены для поставки информации для инвесторов или проспекта на устойчивой основе, кроме бумажной, или при помощи сайта, а также о европейской практике в этой области.

Переложение Директив ЕС является одной из предпосылок развития рынка капитала Республики Молдова и совместимости национальной модели регулирования с моделями регулирования стран Европейского союза.

– Проводятся ли консультации и экспертизы документов в различных государственных учреждениях при разработке новых нормативных актов?

– Конечно. В соответствии с положениями Закона «О нормативных актах Правительства и других органов центральной и местной публичной власти», указанные проекты прошли консультации в компетентных и заинтересованных учреждениях: министерстве финансов, министерстве экономики, Национальном банке Молдовы, Ассоциации банков Молдовы, Национальном центре защиты личных данных, Государственной регистрационной палате, среди членов Экспертного совета при НКФР. Кроме того, в целях проверки совместимости указанных нормативных актов с европейскими нормами была составлена сводная таблица соответствия европейским директивам, отправленная в Центр гармонизации законодательства на изучение и экспертизу, откуда был получен положительный отзыв.

Служба связи
с общественностью
НКФР

Эдуард БАЛАН:

Надо внедрять модели, помогающие местной системе ССА

Интервью с исполнительным директором Центральной ссудо-сберегательной ассоциации Uniunea Centrală Эдуардом Баланом.

— С самого момента создания ассоциации Uniunea Centrală Вы говорили о постоянном поиске моделей, которые могут придать импульс деятельности организаций в секторе ссудо-сберегательных ассоциаций. Известно, что в конце прошлого года Вы посетили Польшу с рабочим визитом. Интересен ли нам польский опыт, можем ли мы отсюда что-то перенять?

— Сложно сказать сейчас с уверенностью, что из польской системы кредитных союзов можно перенять опыт для нашей системы. Конечно, в этой стране очень развита система кредитных союзов, практически Польша занимает второе место после Германии. Поэтому опыт поляков крайне полезен нам. Но когда речь заходит о том, чтобы что-то перенять, или методы работы, или определенные нормы, надо учитывать и специфику развития нашей страны. Конечно, мы вернулись из Польши с набором идей, но другое дело как их внедрять у нас в Республике Молдова.

Хочу, чтобы меня правильно поняли. В молдавской системе ссудо-сберегательных ассоциаций не нужны перемены только ради перемен. Они должны быть функциональны, но, несомненно, наш сектор нуждается в импульсе, который заставит его двигаться, стать более конкурентоспособным в сравнении с другими финансовыми организациями, особенно банками.

Мысль посетить Польшу появилась и «благодаря» некоторым директорам ассоциаций, которые хорошо устроились. С одной стороны, некоторые из них понимают, что банки быстро адаптируются к росту рынка и постепенно уводят у них клиентов, но они не знают, что делать, чтобы изменить ситуацию. Как правило, директора ассоциаций возлагают большую часть вины на то, что кредиторы не хотят их финансировать, вроде как они в безвыходном положении. С другой стороны, их не интересует развитие, ведь это значит взять больше рисков, больший объем работы. Приходится иногда слышать, что будут работать столько времени, сколько смогут. Поэтому нам понадобился опыт стран, где система кредитных союзов развита. Мне хотелось, чтобы управляющие ассоциациями, которые поехали вместе с нами в Польшу, увидели и обратную сторону медали, а именно существование возможностей достичь роста в рамках полубанковской системы.

— Что больше всего Вас впечатлило в польской системе кредитных союзов?

— Я видел рекламный щит: «20 лет — от 1 члена к 2 миллионам членов!». Вот это впечатляющий рост в системе, которая, кстати, работает исключительно для физических лиц!

Самое, наверное, главное, что впечатляет — это самый крупный кредитный союз Польши SKOK Stefczyka, чьи активы составляют 7,2 млрд злотых, из которых 4 млрд злотых инвестированы

в займы. Разумеется, этот союз крупнее любого молдавского банка. SKOK Stefczyka насчитывает более 700 сотрудников и управляет около 400 филиалами, каждый год открывается примерно 20 новых филиалов в городах, где есть рабочие места для населения. Кстати, польские кредитные союзы выдают займы и для сельского хозяйства, хотя этот вид кредитования не приоритетен. За последние два года Комиссия по надзору потребовала у этого кредитного союза увеличить уставный капитал, поэтому его активы не растут, будучи направленными на рост собственного капитала. В Польше требуют, чтобы собственный капитал составлял около 5% от активов кредитного союза. Для сравнения, в Молдове это требование составляет 10%, что ограничивает быстрый рост молдавских ссудо-сберегательных ассоциаций.

— Каковы специфические черты польской системы, как она работает?

— История польских кредитных союзов довольно интересна. В 1992 году при инициативе профсоюзного движения «Солидарность» был создан департамент, занимавшийся привлечением вкладов у своих членов и их кредитованием. Сначала члены профсоюза платили взносы этому департаменту. То есть это такие принудительные сбережения, которые потом выдавались как кредиты своим членам. Затем, в 1996 году этот департамент отделился от профсоюза, и были созданы независимые организации — кредитные союзы при поддержке USAID. Соответственно, были проведены серьезные реформы, внедрены нормы и формы деятельности, как в США. Кроме того, была выбрана форма кредитных союзов, так как до тех пор они основывались на Законе о кооперации.

Соответственно, был разработан и принят Закон о кооперативных сберегательно-кредитных кассах.

Польская система развивалась очень динамично. В настоящее время в Польше действует около 55 кредитных союзов, их интересы поддерживает Национальная ассоциация кооперации кредитных союзов или KASA Krajowa. У нее такие же функции, как и у центральной ассоциации Молдовы, она управляет фондом ликвидности и защищает интересы своих членов, предлагает изменения в законодательство. Учредителями KASA Krajowa выступают кредитные союзы, она является частной организацией. До 2012 года она принимала финансовые отчеты у кредитных союзов, проводила экономический анализ, давала рекомендации. К тому же она занималась надзором за сектором, обладая даже правом назначения и смещения директора кредитного союза. Эта же организация выдавала и отзывала лицензии кредитных союзов. В 2012 году закон был изменен, и функция надзора перешла к государству. Если до сих пор вклады гарантировались страховой компанией, то начиная с этого года, кредитные союзы участвуют в создании гарантийного фонда вкладов, который управляется государством. То есть государство гарантирует вклады населения и в банках, и в кредитных союзах. KASA Krajowa по-прежнему получает отчеты союзов, проводит анализ, данные представляет Комиссии по надзору. Комиссия может давать рекомендации относительно развития этого сектора, особенно если выявлены нарушения или проблемные показатели.

— Г-н Балан, как защищаются интересы кредитных союзов? Достаточно ли у Национальной ассоциации рычагов влияния?

— Конечно! Я встречался с Павлом Гржечик, исполнительным директором NACSCU в Варшаве. Одной из его основных задач является представительство интересов кредитных союзов в парламенте и Совете Европы. Он

следит за тем, чтобы стратегия развития кредитных союзов совпадала со стратегией развития страны и ЕС. Кроме того, он напрямую участвует в разработке директив ЕС, чтобы эти нормы не нарушили деятельность кредитных союзов.

Встречался я и с Виктором Камински, вице-президентом KASA Krajowa, который отвечает за надзор. Он рассказал о механизмах мониторинга деятельности союзов, о том, как осуществляется взаимодействие с Комиссией по надзору. Нанята специальная адвокатская контора, которая анализирует последствия регулирующих норм, так как связи между Комиссией по надзору и системой кредитных союзов относительно новые, а Комиссия разрабатывает нормативные акты в сфере деятельности кредитных союзов. К тому же есть и лицо, ответственное за связи между Комиссией по надзору и KASA Krajowa, которое предлагает поправки в нормативные акты, защищающие и придающие стабильность системе кредитных союзов.

Как и в Молдове, KASA Krajowa может учреждать и другие финансовые организации для упрощения деятельности. В настоящее время одна из таких компаний занимается поддержкой польских кредитных союзов. Затем была создана компания, которая занимается исключительно рекламой продуктов и услуг кредитных союзов. Есть также и компания, в компетенцию которой входит оценка рисков и управление кредитными делами, а также возврат проблемных кредитов. Хотелось бы сделать небольшое замечание: эта компания проводит «диагноз» займов и может рекомендовать выдачу кредита, хотя окончательное решение принадлежит кредитному союзу. Другая компания занимается эмиссией и управлением карт VISA для кредитных союзов, она обслуживает более 400 терминалов. Часть этих терминалов мобильные, они перемещаются в объекты туризма, так как KASA Krajowa и кредитные союзы занимаются туристическими услугами для двух туристических частных компаний. Есть еще и инвестиционный фонд.

— Насколько диверсифицирован портфель кредитных союзов Польши? Какие услуги они предоставляют, каких нет у нас?

— Они не работают как обменные кассы, а в остальном предлагают клиентам широкий выбор продуктов и услуг. Их клиент может воспользоваться практически всеми финансовыми услугами при помощи своего кредитного союза. В первую очередь, может получить заем, использовать банковскую карту, получить услуги страхования и туризма, может получить почту, сделать вклады и так далее.

Хочу заметить, что польские кредитные союзы не работают с юридическими лицами. Представители KASA Krajowa сообщили, что отношения с компаниями влекут за собой много рисков, особенно это было заметно в переходный период, который был очень сложным для польской экономики. Хотя некоторые представители кредитных союзов отмечали, что хотели бы работать с экономиче-

скими агентами, для этого требуется разрешение Комиссии по надзору.

— Конкуренция там такая же жесткая, как и в Республике Молдова?

— Действительно, конкуренция с банковским сектором у них такая же напряженная, тем более что это стало еще больше ощущаться после того, как кредитные союзы перешли под надзор государства. Комиссия по надзору постоянно вносит изменения в существующие нормативные акты, затрудняя деятельность союзов. Мы были удивлены тем, что доля займов в активах союзов или в депозитах составляет две трети. Они нам объяснили, что сейчас им требуется много ликвидности. Несколько месяцев назад Комиссия заявила, что система кредитных союзов небезопасна, там есть проблемы, надзор требует совершенствования, так как Комиссии нужны дополнительные рычаги для осуществления надзора. После таких заявлений клиенты начали снимать свои сбережения в союзах. За две недели потребовалось огромное количество ликвидности, так как SKOK Stefczyka выдал более 1% всех вкладов, то есть около 60 миллионов злотых. То, что SKOK Stefczyka выдержал это испытание, говорит о его силе и стабильности сектора в целом.

— Есть ли, по Вашему мнению, какие-либо совпадения в деятельности польских союзов и ассоциаций Молдовы?

— Вначале система союзов не включала эти 55 организаций. Когда она была создана, таких союзов было около трехсот. С появлением закона система была реорганизована и укреплена. А KASA Krajowa внесла весомый вклад в оценку и надзор системы, чтобы не были растрочены фонды. Поляки столкнулись практически с теми же проблемами, что и мы, то есть у них тоже были нарушения, фальшивые договоры и так далее. Все это, конечно, ударило по системе, по ее имиджу. Но ситуацию преодолели, по большей части, потому что KASA Krajowa приняла ряд радикальных мер, повлекших за собой важные на тот момент последствия для развития и укрепления системы кредитных союзов Польши. Ясно, что польская система прошла через серьезную реорганизацию, чтобы достичь сегодняшнего положения. Мне бы хотелось, чтобы молдавские ссудо-сберегательные ассоциации переняли многое из польского опыта развития.

Самое важное — это то, что система кредитных союзов Польши участвует в создании фонда гарантирования вкладов. И ЕС рекомендует иметь сильный гарантийный фонд, вместо двух-трех слабых фондов. Поэтому, мы надеемся, что наши предложения по созданию Фонда гарантирования сберегательных вкладов будут поддержаны Национальной комиссией по финансовому рынку, парламентом и другими государственными учреждениями, чтобы сделать системы ССА безопаснее и сильнее.

Беседовала
Лилия ПЛАТОН

Шоковая терапия или Как НБМ обваливает лей

Национальный банк Молдовы потратил 664 млн долларов США из валютного резерва в 2014 году, направленных на поддержку молдавского лея. Однако результатов не видно, так как только на прошлой неделе национальная валюта обесценилась на 5,5% против доллара США и упала до 16,76 лея. Самое интересное то, что НБМ уверяет, что все под контролем, а обесценивание носит просто сезонный характер.

На фоне серьезных инфляционных ожиданий в результате обесценивания лея, НБМ увеличил в декабре прошлого года ставку рефинансирования на три процентных пункта – до 6,5% годовых.

Экономический эксперт Георге Костандаке считает, что действия центрального банка носят хаотичный, разрозненный характер, не отвечающий реалиям. С теоретической и фундаментальной точки зрения, когда ставятся ограничения в виде базовой ставки по кредитам, должен падать объем покупки. С одной стороны, НБМ боится дефляции, а с другой – увеличивает ставку рефинансирования. «Когда увеличивается базовая ставка, это проводится с целью вывести с рынка национальную валюту. Это значит, что у людей не будет денег, чтобы купить товары и продукты. И это прямой путь к дефляции, что снизит потребление».

Что касается обвала лея, Г. Костандаке уверен в том, что происходящее с леем – это в том числе вопрос кредита, выданного Banca de Economii и Banca Socială, официально составляющего 3,5% от ВВП, а именно 4,8 миллиарда леев. В результате выданного кредита на рынке появилось много ликвидности. НБМ второй день выбрасывает в больших объемах евро и доллары, выводя леи, что и вызвало панику на рынке.

«Курс лея к доллару абсурден, ведь на международных рынках соотношение евро/доллар серьезно снизилось с 1,39 в феврале прошлого года до 1,12 на прошлой неделе, а в Молдове, наоборот, евро подорожал», – объяснил эксперт.

Экономист утверждает, что в момент появления евро на международном рынке доллар был намного сильнее европейской валюты, позже евро отвоевал позиции и достиг в декабре 2007 года 1,61. Затем курс неуклонно полз вниз. Мы уверенно можем говорить, что соотношение евро/доллар обуславливает обесценивание евро. В Республике Молдова в прошлом году евро дорожал по отношению к доллару, это был искусственный курс, и таким образом вырос курс лея к евро. С лета прошлого года на международных рынках евро начал обесцениваться, в Молдове же растет курс лея к доллару, и то, что происходит в последнее время, это из ряда вон выходящие события. «Когда на международных рынках соотношение евро/доллар падает, у нас, наоборот, европейская валюта дорожает. А лей упал по отношению и доллару и евро».

Г. Костандаке предположил, что на самом деле доллар на молдавском валютном рынке должен стоить на уровне января-февраля прошлого года с незначительными колебаниями, а курс лея к евро должен быть рассчитан исходя из соотношения евро к доллару на мировых рынках, ведь НБМ заявляет, что местный валютный рынок испытывает влияние происходящих в мире событий. «Республика Молдова ничего не производит, чтобы удерживать дефляцию, да и какая может быть дефляция, если ничего не производится? Если есть перепроизводство, тогда может быть дефляция. В Молдове импорт и цены выше. У нас если цены упадут на 50%, ничего не будет, ведь они в 8 раз выше, чем в странах региона. И когда НБМ говорит, что есть дефляция, это неправда. Так может говорить только тот, кто не знает экономики и структуры цен».

Что касается результатов обвала лея, по мнению Г. Костандаке, сложно что-то прогнозировать в отношении будущего курса лея, если все делается субъективно, по приказу и по чьей-то прихоти. Курс не формируется в зависимости от спроса и предложения, а устанавливается хаотично. «Что касается соотношения евро/доллар, оно вернется к 1,25-1,28, хотя тенденция указывает на более низкую отметку в 1,075. Евро резко обесценится в следующие два-три

года, завершив, таким образом, цикл в 10-15 лет, что абсолютно нормально для валютного рынка».

Виорел Гырбу, директор Института рыночной экономики, считает, что в результате вмешательства НБМ на валютном рынке в целях поддержки лея, валютные резервы снизились, как и в прошлом году, хотя тенденции в этом смысле хуже. НБМ уже потратил более 20 млн долларов США.

«Все же, в долгосрочной перспективе проблема обесценивания лея сложна. Все упирается в то, что в Молдове нет функциональной экономики, мы всегда экспортировали рабочую силу вместо экспорта товаров и услуг. Республика Молдова зависит от граждан, работающих за рубежом, а 60% переводов поступают из России. Они снизятся из-за сложной экономической ситуации и обесценивания рубля. В этом смысле мигранты просто откажутся работать за меньшие деньги. Другим фактором является экспорт и эмбарго, введенное Россией, кроме того, надо учитывать и хаос в молдавской банковской системе. Речь идет о кредите, выданном Banca de Economii».

Сегодня инфляция составляет 4,8%, а базовая ставка – 6,5%, ее увеличение – это уже инфляция. Это повлечет за собой подорожание кредитов. НБМ своими действиями может придать ускорение инфляции. В 2012 году центральный банк усилил инфляцию», – считает Гырбу.

Директор Института рыночной экономики полагает, что неизбежно последует инфляционное давление, это может еще больше ухудшить экономическую ситуацию в стране. Инфляция, в конце концов, это следствие плохо развитой экономики, отсутствие производственных мощностей.

На прошлой неделе НБМ для успокоения валютного рынка влил 40 млн долларов США, но результатов не видно, пока, как говорят игроки на рынке, Центробанк не заинтересован в подорожании лея. Интервенции банка мизерны и проводятся по указке. В прошлом году НБМ потратил из валютного резерва 664 млн долларов США, а 6 января 2015 года официальные валютные резервы составили 2,129 миллиарда долларов.

Виктор УРСУ

За последние 3 года положительную динамику экономической и финансовой рентабельности зарегистрировали только 3 из 11 акционерных обществ, подведомственных Минсельхозу

По данным министерства сельского хозяйства и пищевой промышленности, в 2012-2014 гг. положительную динамику экономической и финансовой рентабельности зарегистрировали АО Barza Albă (100% акций предприятия принадлежат государству), АО Tutun CTC (доля государства 90,81%) и АО Franzeluța (52,51%).

Анализ экономической рентабельности акционерных обществ показал, что в 2012 г. самый высокий показатель уровня экономической рентабельности составлял 29,4% (АО Tutun CTC), в 2013 г. с показателем 7,8% лидером стало АО Barza Albă, в 2014 г. с показателем 6% (по итогам 9 месяцев) также лидирует Barza Albă. Стоит отметить, что на балансе Минсельхоза также находятся следующие акционерные общества: Комбинат вин Спсова, находящееся в процессе реструктуризации АО Aroma, Табачно-ферментационная фабрика в Оргееве, Кишиневский комбинат зерновых продуктов, АО Vinuri-Ialoveni, АО GLASS CONTAINER COMPANY, АО Cereale-Cahul, Глодянский консервный завод.

Также сообщается, что 10 из 29 госпредприятий, находящихся на балансе Минсельхоза, в 2012-2014 гг. зарегистрировали рентабельность продаж в размере 20%; на 8-ми госпредприятиях уровень рентабельности активов превысил 20%, на 6-ти госпредприятиях уровень финансовой рентабельности был не менее 15%.

ЕБРР намерен увеличить долю своего участия в «Victoriabank»

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) готов увеличить свою долю в капитале коммерческого банка «Victoriabank», третьего по величине банка в Молдове, с целью восстановления эффективности корпоративного управления банка и улучшения его финансовых показателей.

ЕБРР, которому сейчас принадлежит 15,06% акционерного капитала «Victoriabank», подал заявку на возможное доведение этой доли до 50%. Данная заявка была одобрена регулятором. При этом ЕБРР еще не определил точных параметров увеличения своего пакета, что будет зависеть от ситуации на рынке.

ЕБРР принимает данные меры в связи с приостановлением судом полномочий совета директоров «Victoriabank», в результате чего акционеры, в том числе ЕБРР, не могут влиять на корпоративное управление «Victoriabank».

Директор департамента финансовых институтов ЕБРР по Молдове, Украине, Беларуси и Западным Балканам Генри Рассел отметил: «Мы поставили перед собой задачу значительно увеличить нашу долю в капитале «Victoriabank». Это позволит нам восстановить корпоративное управление в банке, имеющем системное значение для молдавского банковского сектора, и отстоять независимый и профессиональный характер его деятельности, нацеленной на коммерческий успех».

ЕБРР стал акционером «Victoriabank» в 1995 году наряду с его учредителями, чтобы поддержать местный банк, работающий на коммерческих принципах в соответствии с высокими стандартами корпоративного управления и деловой этики. Когда в 2006 году совет директоров «Victoriabank» оказался под контролем непрозрачных акционеров, неприемлемых для ЕБРР и других акционеров, эти планы были расстроены.

«Проблемы с прозрачностью и качеством управления в молдавском банковском секторе Молдовы наряду со слабой судебной системой негативно сказываются на инвестиционной привлекательности и стабильности финансового сектора», – добавил господин Рассел.

«Мы продолжим работать в тесном сотрудничестве с молдавскими властями и регулятором с целью обеспечения такого положения, когда только прозрачные, уважаемые и надежные инвесторы могли бы быть акционерами молдавских банков. Банковский сектор должен работать на благо экономики Молдовы, а не в узких интересах отдельных групп».

В прошлом году правительство Молдовы предприняло шаги по реформированию деловой среды и повышению качества управления, в том числе в банковской сфере. В соответствии с меморандумом о взаимопонимании, подписанным с ЕБРР, стороны договорились учредить единый, унифицированный, универсальный и полностью прозрачный реестр акций молдавских банков. Это позволит инвесторам, кредиторам, СМИ и общественности получать доступ к информации о владельцах банков.

Вследствие ряда непрозрачных операций с акциями молдавских банков, ЕБРР, в прошлом один из крупнейших кредиторов банковской системы Молдовы, отказался от заключения новых сделок с банками с непрозрачной системой собственности. Финансирование банковского сектора со стороны ЕБРР сократилось в четыре раза – с более чем 40 млн евро в 2010 году до немногим более 10 млн евро в 2014 году. Другие международные финансовые организации, которые вместе с ЕБРР составляют самый главный источник долгосрочного финансирования банковской системы Молдовы, также приостановили финансирование местных банков, принадлежащих непрозрачным собственникам.

InfoMarket